

9.12.2005

Viite **ALUSTAVA ESITYS LUONNONHAITTA KORVAUSJÄRJESTELMÄKSI VUOSILLE 2007-2013**

Asia **LAUSUNTOPYYNTÖ**

Maa- ja metsätalousministeriö asetti helmikuussa 2005 luonnonhaittakorvausjärjestelmän valmisteluryhmän, jonka tehtävänä on laatia ehdotus Manner-Suomen luonnonhaittakorvausjärjestelmäksi liitettäväksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan vuosille 2007 - 2013. Työryhmä koostuu maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöministeriön, valtiovarainministeriön, tuottajajärjestöjen, tutkimuslaitosten ja TE -keskusten edustajista.

Suomessa laaditaan kaksi maaseudun kehittämisohjelmaa: Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmat. Luonnonhaittakorvausjärjestelmän valmisteluryhmä lähettää liitteenä olevan työryhmän alustavan esityksen Manner-Suomen luonnonhaittakorvausjärjestelmäksi tiedoksi ja mahdollista lausuntoa varten.

Kesällä 2005 EU:n maatalous- ja kalastusneuvostossa sovittiin, että LFA -aluejaon uudistus ei tule voimaan heti ohjelmakauden 2007 - 2013 alussa vaan siirtyy myöhemmäksi, koska uudistus vaatii pidemmän valmisteluajan. Komissio esittelee LFA -uudistuksen vuonna 2008 ja tämä uudistus tulee voimaan vuonna 2010. Tämän vuoksi nykyiset LFA -järjestelmät ja -aluejaot saivat "jatkoaikaa".

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan liitettäväksi tehty esitys sisältää vain vähän muutoksia nykyiseen luonnonhaittakorvausjärjestelmään. Aluejako ja tukitasot säilyvät ennallaan. Viiden kunnan LFA -statusta muutettaisiin tehtyjen kuntaliitosten johdosta kuitenkin niin, että koko kunta olisi samalla LFA -alueella. Tukikelpoinen ala on tarkoitus säilyttää vuosien 2004 - 2005 tasolla. Komission alkuvuodesta 2006 käsittelyyn tulevat toimeenpanoasetukset voivat edellyttää vielä muutoksia yksityiskohtaisiin tukiehtoihin, jotka alustavassa esityksessä on kirjoitettu nykyisten sääntöjen perusteella. Tällä hetkellä ohjelmakauden 2007 - 2013 rahoitus on vielä auki.

Vuonna 2010 voimaan tulevan LFA -uudistuksen myötä tulee voimaan ohjelmakautta 2007 - 2013 koskeva neuvoston asetus (EY) N:o 1698/2005 myös kaikilta LFA:ta koskevilta osin. Myös Suomen luonnonhaittakorvausjärjestelmään on varauduttava tekemään muutoksia kesken ohjelmakauden. Em. asetuksen mukaisesti luonnonhaittakorvauksen enimmäismäärä vuoristoalueilla pysyy nykyisellä enimmäistasolla eli 250 euroa/ha ja enimmäismäärä muille kuin vuoristoalueille tulee asetuksen mukaisesti olemaan 150 euroa/ha. Lisäksi neuvoston asetus edellyttää degressiivisyyden käyttöönottamista vuodesta 2010.

Nykyisen ohjelman mukaisten luonnonhaittakorvausten sitoumukset voisi alustavan esityksen mukaan vaihtaa uuden ohjelman mukaisiin sitoumuksiin vuonna 2007. Tuolloin annettavat uudet sitoumukset loppuisivat vuonna 2012, jolloin uudistus olisi jo voimassa. Jos vaihtoa ei tehdä vuonna 2007, noudatetaan silloin voimassa olevan sitoumuskauden loppuun nykyisiä sitoumusehtoja, mm. tavanomaista hyvää maatalouskäytäntöä. Uuden ohjelman mukaisiin sitoumuksiin tavanomainen hyvä maatalouskäytäntö korvataan täydentävillä ehdoilla.

Vuonna 2006 nykyiseen luonnonhaittakorvausjärjestelmään joudutaan tekemään muutoksia tilatuen käyttöönoton takia. Muutosehdotus on vielä komission käsittelyssä. Luonnonhaittakorvausta on voitu maksaa CAP -kesannoille, mutta nykyisen kaltaisia CAP -kesantoja ei ole enää vuonna 2006. Muutosehdotuksessa on esitetty, että luonnonhaittakorvausta voitaisiin maksaa tukioikeus-kesannointialalle, joka on tukikelpoista luonnonhaittakorvauksessa. Lisäksi luonnonhaittakorvausta esitetään maksettavaksi luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoiselle sellaiselle viljelemättömälle peltoalalle, jolle maksetaan tilatukea ja noudatetaan tilatuessa säädettyjä vuosittaisia hoitotoimenpiteitä. Näiden alojen yhteismäärä ei saa ylittää 50 %:ia tilan luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoisen pellon kokonaismäärästä. Loppuosaa pelloista on viljeltävä tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti. Tämä muutos tulisi alustavan esityksen mukaan myös uuden ohjelman luonnonhaittakorvausjärjestelmään kuitenkin sillä erolla, että hyvän maatalouskäytännön tilalla ovat vuodesta 2007 alkaen uudessa ohjelmassa täydentävät ehdot.

Lausunnot/kommentit pyydetään toimittamaan ylitarkastaja Antero Nikanderille (osoitteella maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 Valtioneuvosto, tai sähköposti: antero.nikander@mmm.fi) viimeistään perjantaina 30.12.2005.

Lisätietoja ohjelmakauden 2007 - 2013 valmistelusta antavat Tiina Malm (maa- ja metsätalousministeriö, p. 160 54220) ja Tiina Pääsky (maa- ja metsätalousministeriö, p. 160 52895) sekä toimeenpanoon liittyvistä kysymyksistä Antero Nikander (maa- ja metsätalousministeriö, p. 160 52711).

Työryhmän puheenjohtaja

Tiina Malm

LIITE: alustava esitys luonnonhaittakorvausjärjestelmäksi

Liitteen mukainen alustava esitys löytyy myös maa- ja metsätalousministeriön internet-sivuilta osoitteesta www.mmm.fi/ajankohtaista.

JAKELU

Maa- ja metsätalousministeriön osastot ja maatalousosaston yksiköt
Sisäasiainministeriö
Ympäristöministeriö
Valtiovarainministeriö
Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus (Tike)
TE-keskusten maaseutuosastot
Alueelliset ympäristökeskukset
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
Suomen ympäristökeskus
Työtehoseura
Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto ry
Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund
Pro Agria
Yksityiset maaseutuneuvojat
Svenska lantbrukssällskapens förbund
Maaseudun kehittäjät ry / Puheenjohtaja Erkki Ojala
Kuntaliitto
Puutarhaliitto
Elintarviketeollisuusliitto ry
Luomuliitto ry.
Agronomiliitto
Järjestöjen ympäristöryhmä
Suomen luonnonsuojeluliitto
Luonnonvarainneuvosto
Vilja-alan yhteistyöryhmä
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ennakkoarvioijat

TIEDOKSI:

Luonnonhaittakorvausjärjestelmän 2007-2013 valmisteluryhmä
Valtiosihteeri Pekka Pesonen
Kansliapäällikkö Jarmo Vaitinen

18.11.2005

**LUONNONHAITTA KORVAUSJÄRJESTELMÄN VALMISTELURYHMÄN ALUSTAVA
ESITYS LUONNONHAITTA KORVAUSJÄRJESTELMÄKSI 2007-2013**

Sisällysluettelo:

NYKYTILAN MÄÄRÄLLINEN KUVAUS

- koko uuden ohjelman nykytilan kuvaus (*erikseen*)
- ohjelmakauden 2000-2006 vaikutukset
- muita tietoja

TAVOITTEET

- toiminnalliset ja määrälliset tavoitteet sekä odotettavissa olevat vaikutukset
- aikataulu ja toteutuminen

**ARVIO TALOUDELLISISTA, YMPÄRISTÖLLISISTÄ JA SOSIAALISISTA VAIKUTUKSISTA
ALUSTAVA RAHOITUSTAUDUKKO**

KUVAUS LUONNONHAITTA KORVAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

- yleistä
- tukikelpoisuusehdot
- yhteisön rahoitusosuus
- täydentävät ehdot
- ohjelmakaudelta 2000-2006 siirtyvät sitoumukset
- tuen määrä ja sovellettu eriyttäminen

TUTKIMUKSEN, KOULUTUKSEN JA TEKNISEN AVUN TOIMIEN TARVE

TOIMIVALTAISET VIRANOMAISET JA VASTUUELIMET

TÄYTÄNTÖÖNPANO

SEURANTA

ARVIOINTI

VALVONTA JA SEURAAMUKSET

JULKISTAMISTOIMET

KUULEMISTULOKSET

TUKITOIMENPITEIDEN VÄLINEN TASAPAINO

YHTEENSOPIVUUS JA JOHDONMUKAISUUS

TÄYDENTÄVÄT VALTIONTUET

LIITTEET

Komissio antaa asetukset maaseudun kehittämisestä (ns. toimeenpanoasetus) ja maaseudun kehittämistoimenpiteiden valvonnoista. Asetukset tulevat käsittelyyn loppuvuodesta 2005, joten näistä voi tulla seuraaviin nykytilanteen pohjalta kirjoitettuihin kohtiin muutoksia.

NYKYTILAN MÄÄRÄLLINEN KUVAUS

[Koko uuden ohjelman nykytilan kuvaus erikseen]

Ohjelmakauden 2000 - 2006 vaikutukset

Horisontaalisen maaseudun kehittämisohjelman väliarvioinnin mukaan luonnonhaittakorvaus on merkittävä osa viljelijöiden tulonmuodostuksesta ja se on osaltaan mahdollistanut viljelijäväestölle alueen vertailuryhmien keskimäärää vastaavan kokonaistulojen tason suurimmassa osassa maata. Luonnonhaittakorvaus on mahdollistanut myös sen, että maatalouden tulojen ja kannattavuuden niukkuudesta huolimatta lähes koko maatalousmaan ala on pysynyt viljelyksessä. Luonnonhaittakorvausjärjestelmän kattavuuden myötä myös sen edellytyksenä olevan tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön noudattaminen on vakiintunut ja toisaalta käsitykset tavanomaisesta hyvästä maatalouskäytännöstä ovat tulleet yhdenmukaisemmiksi.

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tuettujen tilojen määrä		73 269	71 762	69 700	70 575	68 226	66 861	65 524
Tuettu hehtaarimäärä (tuhansina hehtaareina)		2 137	2 156	2 167	2 171	2 178	2 178	2 178
Sidottujen julkisten menojen määrä (tuhansina euroina)	yhteensä	413 890	417 703	420 380	422 017	423 513	423 513	423 513
	EMOTR:n osuus	126 100	127 407	129 580	128 895	132 555	132 555	132 555

Taulukko. Luonnonhaittakorvauksen tukimenekki ohjelmakaudella 2000 - 2006 (vuosien 2005 ja 2006 luvut ovat arvioita).

TAVOITTEET

Luonnonhaittakorvaukset yhteisön maatalous- ja maaseutupolitiikassa

Luxemburgin Eurooppa-neuvoston loppulauselman (SN 400/1/97 Rev. 1) mukaan (ja edelleen Berliinin Eurooppa-neuvostossa tarkennettu 1999) ”Euroopan maatalouden on yhtenä talouselämän aloista täytettävä sillä olevat moninaiset tehtävät ja oltava kestävä ja kilpailukykyinen, ja sitä on harjoitettava koko Euroopan alueella mukaan lukien alueet, joilla on erityisongelmia. Vuonna 1992 aloitettua uudistusprosessia on syytä jatkaa, syventää, mukauttaa ja täydentää niin, että se ulotetaan Välimeren alueen tuotantoon. Uudistuksen on johdettava ratkaisuihin, jotka ovat taloudellisesti kannattavia ja elinkelpoisia sekä yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä ja jotka mahdollistavat oikeudenmukaisen tulotason ja oikean tasapainon tuotantoalojen, tuottajien ja alueiden välillä ja joilla vältetään kilpailun”. Luonnonhaittakorvaus on yksi keino, jonka avulla em. erityisongelmista kärsivien alueiden maataloustuotantoa sekä asuttua ja hoidettua maaseutua voidaan ylläpitää. Luonnonhaittakorvaus on Suomelle erittäin merkittävä tukijärjestelmä pohjoisesta sijainnista maataloudelle aiheutuvien pysyvien haittojen korvaamiseksi.

Toiminnalliset ja määrälliset tavoitteet sekä odotettavissa olevat vaikutukset

Yhteisen maatalouspolitiikan mukaiset suorat tuet, jotka ovat osa uutta maatalouden tulotukijärjestelmää, eivät ota huomioon luonnonolosuhteista johtuvia eroja maataloustuotannossa jäsenvaltioiden välillä. Pikemminkin yhteisen maatalouspolitiikan mukaiset tuet ovat korkeimmat yhteisön parhailla tuotantoalueilla ja matalammat heikommilla alueilla. Luonnonhaittakorvaukset tasoittavat yhteisen maatalouspolitiikan mukaisia tukia alueiden välillä. Luonnonhaittakorvaus antaa epäsuotuisten alueiden viljelijöille mahdollisuuden kilpailla sisämarkkinoilla ja on merkittävä osa tilojen perustoimeentuloa. Perustoimeentulon

turvaaminen epäsuotuisilla alueilla on tuotannon jatkamisen, ympäristönsuojelun ja maaseudun elinvoimaisena pitämisen edellytys. Tämän vuoksi kattava luonnonhaittakorvausjärjestelmä ja riittävän korkea korvauksen taso on perusta tilojen kehittämiseksi ja myös muille maaseudun kehittämistoimenpiteille. Epäsuotuisien alueiden luonnonhaittakorvausjärjestelmällä pyritään varmistamaan ympäristön kannalta kestävän maatalouden jatkuminen pohjoisissa maatalouden harjoittamisen kannalta epäsuotuisissa luonnonoloissa. Ympäristön vaatimukset huomioon ottavan maatalouden jatkuminen varmistaa puolestaan maaseutualueiden runkoasutusta, joka ylläpitää maaseudun elinvoimaisuutta ja maaseudun kulttuurimaiseman säilymistä hoidettuna. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Suomessa on tarpeen maksaa luonnonhaittakorvauksia koko maassa, koska luonnonhaittakorvauksella on keskeinen merkitys myös eteläisen Suomen maaseutualueiden säilymiselle elinvoimaisina ja rannikkoalueiden ympäristön kannalta kestävän maatalouden jatkumiselle.

Luonnonhaittakorvauksen yleisenä tavoitteena on korvata niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat maan pohjoisesta sijainnista aiheutuvista pysyvistä haitoista, muun muassa lyhyestä kasvukaudesta ja alhaisesta lämpösummasta sekä harvaan asutun maan väestöpohjan kapeudesta aiheutuvista kustannuksista, jotka vaikeuttavat maaseudulla kaikkea yritystoimintaa ja siten maaseudun elinvoimaisuuden ylläpitämistä.

Luonnonhaittakorvauksen toiminnallisena tavoitteena on luoda ja ylläpitää hallinnollinen järjestelmä, jonka kautta tukiehdot täyttävillä viljelijöillä koko maassa on mahdollista hakea korvausta epäedullisten luonnonolojen aiheuttamista haitoista ja siten pyrkiä säilyttämään tulotaso kohtuullisena ja edesauttaa ympäristönäkökohdat huomioon ottavan maataloustuotannon jatkamista.

Odotettu vaikutus on, että kaikki ne viljelijät, joiden maatiloilla korvauksen myöntämisen ehdot täyttyvät, tulevat hakemaan luonnonhaittakorvausta. Tällöin he pitävät peltojaan viljelyksessä koko sitoumuskauden ja tätä kautta vaikuttavat hoidetun maaseudun säilymiseen.

Aikataulu ja toteutuminen

Valtioneuvosto teki x.x.2006 päätöksen neuvoston asetuksen (EY) N:o xxx/2005 mukaiseksi Suomen esitykseksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta vuosille 2007-2013. Ohjelmaan kuuluvien toimenpiteiden toteutus alkaa Suomessa 1.1.2007 sen jälkeen, kun EU:n komissio on hyväksynyt ohjelman.

Viljelijä sitoutuu luonnonhaittakorvausjärjestelmään viideksi vuodeksi. Luonnonhaittakorvauksia maksetaan koko ohjelma-alueella. Korvauksia arvioidaan maksettavaksi 2,178 miljoonalle hehtaarille. Useimmat viljelijät tekivät 5-vuotisen luonnonhaittakorvaussitoumuksen keväällä 2005 horisontaalisen maaseudun kehittämisohjelman mukaisesti. Viljelijälle annetaan mahdollisuus siirtyä vuonna 2007 uuteen luonnonhaittakorvausjärjestelmään ilman takaisinperintöjä.

Luonnonhaittakorvausta arvioidaan maksettavaksi noin 2 277 705 hehtaarille, joista A-tukialueella sijaitsee 389 694 hehtaaria, B- ja C1-tukialueilla 1 165 356 hehtaaria ja C2-C4-tukialueilla 722 655 hehtaaria (vuoden 2004 tilanne).

Peltoala jakautuu maaseudun kolmijaon mukaan seuraavasti (2002). Harvaan asutulla maaseudulla 402 080 ha, ydinmaaseudulla 1 225 720 ha, kaupunkien läheisellä maaseudulla 420 276 ha ja kaupungeissa 165 713 hehtaaria maatalousmaata.

ARVIO TALOUDELLISISTA, YMPÄRISTÖLLISISTÄ JA SOSIAALISISTA VAIKUTUKSISTA

Taloudelliset vaikutukset

EU-osarahoitteista luonnonhaittakorvausta arvioidaan maksettavan vuosittain noin 423 miljoonaa euroa vuosina 2007-2011. Komission LFA-järjestelmän uudistuksen jälkeen taso tarkistetaan uudelleen.

Tulonmuodostukseen vaikutetaan myös muilla tuilla, joista tärkeimmät ovat yhteisen maatalouspolitiikan suorat tuet ja Suomen kansallisesti maksama tuki, jotka on porrastettu alueittain ja tuotantosuunnittain. Tästä syystä taloudellisia vaikutuksia tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon tukijärjestelmäkokonaisuus. Lähtökohta korvaustasojen on Suomen pohjoisesta sijainnista johtuvat ilmasto-olosuhteiden maatalouden harjoittamista haittaavat vaikutukset. Luonnonhaitat ilmenevät selkeimmin maataloustuotannossa alhaisina satotasoina ja kohonneina yksikkökustannuksina sen mukaan miten vakavia alueen erityishaitat ovat.

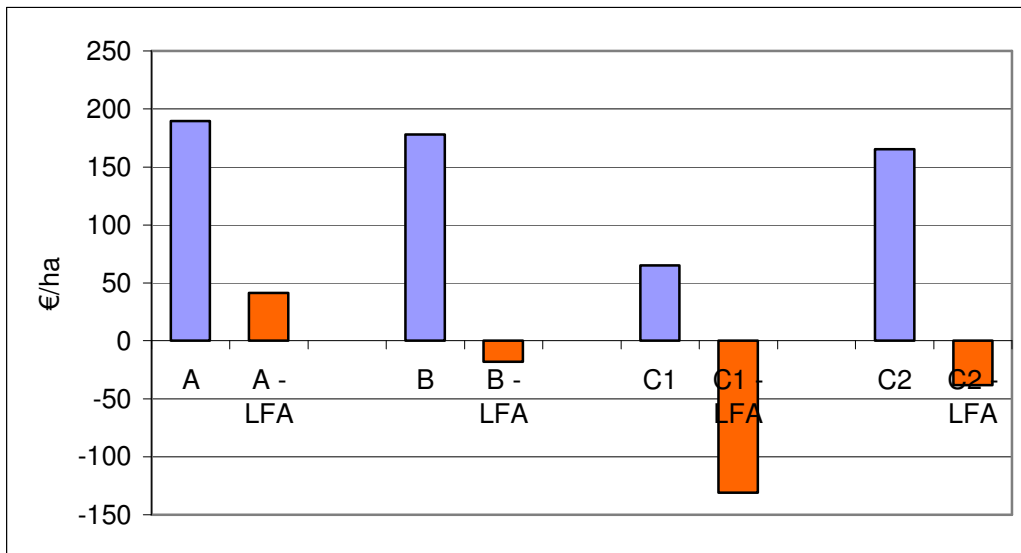
Eri alueet erityishaittoineen ja eri tuotantosuunnat tulevat kohdelluksi kokonaisuudessa tasapuolisesti. Pohjoisemman Suomen alhaisemman lämpösumman ja lyhyemmän kasvukauden takia heikon tuottavuuden ja mm. rajoitetuimpien kasvi- ja lajikevalikoimien ja rehujen varastointitarpeen sekä harvan asutuksen ja viljelykelpoisen maan sijainnin takia pitkien välimatkojen alueet ja vastaavasti vaikeakulkuisen ja rikkonaisen saaristoalueen olosuhteet tulevat otetuksi huomioon. Eri osissa maata ja erilaisissa olosuhteissa maataloutta harjoittavien viljelijöiden kannalta tukijärjestelmät muodostavat tiloilla hyödynnettävissä olevan kokonaisuuden, jossa luonnonhaittakorvaus ottaa huomioon em. seikat niin, että viljelijöiden on mahdollista harjoittaa maataloustuotantoa tasavertaisesti myös epäsuotuisimmilla alueilla.

Yhteisön kokonaan ja osittain rahoittamista tukimuodoista sekä käytettävissä olevista kansallisista toimenpiteistä pyritään luomaan toimiva kokonaisuus, joka turvaa maatalouden toimintaedellytykset ja tuotannon jatkumisen koko maassa, ja jossa myös alueelliset painotukset tulee otetuksi riittävästi huomioon. Tuotantokustannukset kohoavat luonnonolosuhteiden muuttuessa tuotannolle epäedullisemmiksi eli karkeasti ottaen siirryttäessä etelästä pohjoiseen. Pysyvää luonnonhaittaa on kuitenkin koko maassa. Luonnonhaitta ja siitä maksettava korvaus kasvaa pohjoiseen päin mentäessä.

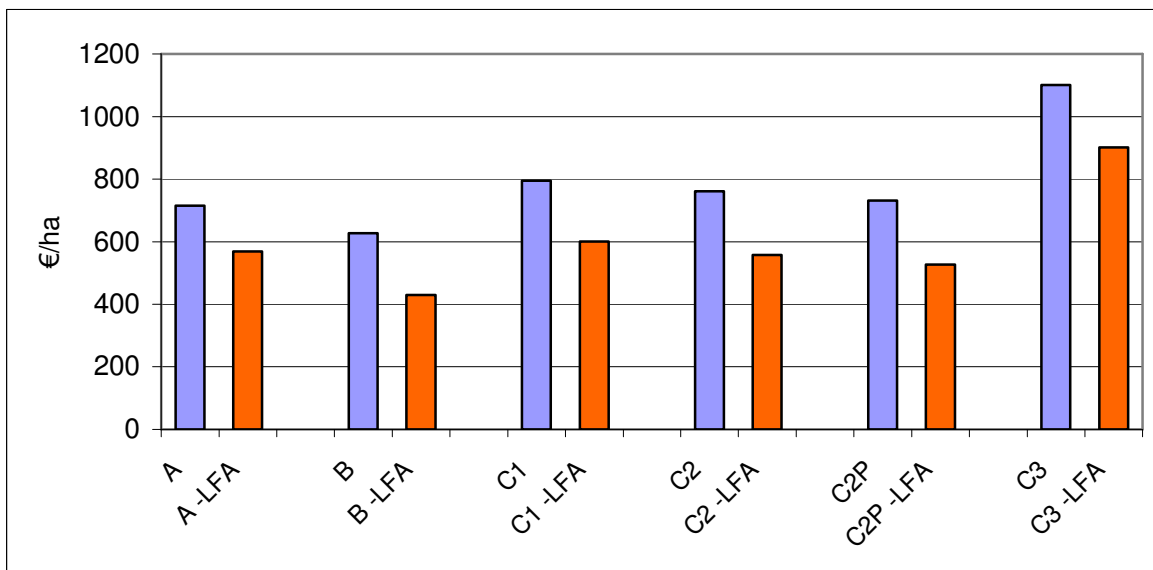
Esitettävä luonnonhaittakorvauksen aluejako ja tuen porrastaminen (150 euroa/ha A-tukialueella, 200 euroa/ha B-C1 -tukialueilla ja 210 euroa/ha C2-C4 -tukialueilla) muodostavat osan viljelijöiden käytössä olevaa kaikkien tukijärjestelmien kokonaisuutta, joka on rakennettu siten, että luonnonolosuhteiden alueelliset erot tulevat huomioon otetuksi. Luonnonhaittakorvauksen porrastus on valittu esitetyllä, tukijärjestelmiä yksinkertaistavalla, alueellisella jaolla. Luonnonhaittakorvausta ei eriytetä maatalouden tuotantosuunnittain, tilojen taloudellisen rakenteen eikä kasvilajien perusteella. Tarvittava eriyttäminen tehdään kansallisissa tuissa. Nämä tarpeet on otettu huomioon komission tekemissä kansallisten tukien päätöksissä. Aikaisemmin muun muassa tuotantokustannusten alueelliset erot ovat olleet perustana tukien alueelliselle porrastamiselle.

Maatalouden tulokehitystä Suomessa on perinteisesti kuvattu termillä maataloustulo. Maataloustulo kuvaa korvausta, jonka yrittäjä saa omasta työpanoksestaan ja pääomastaan. Kuviossa 1 esitetään vuoden 2003 osalta toteutunut maataloustulo viljatiloilla tukialueittain (päätoimisten kirjanpitotilojen painotetut tulokset), kun luonnonhaittakorvaus oli A-alueella 150 euroa/ha, B-C1-alueilla 200 euroa/ha ja C2-C4-alueilla 210 euroa/ha. Vuonna 2003 LFA-tuki oli A-alueella 0,8-kertainen, B-alueella 1,1-kertainen, C1-alueella 3-kertainen ja C2-alueella 1,2-kertainen suhteessa maataloustuloon.

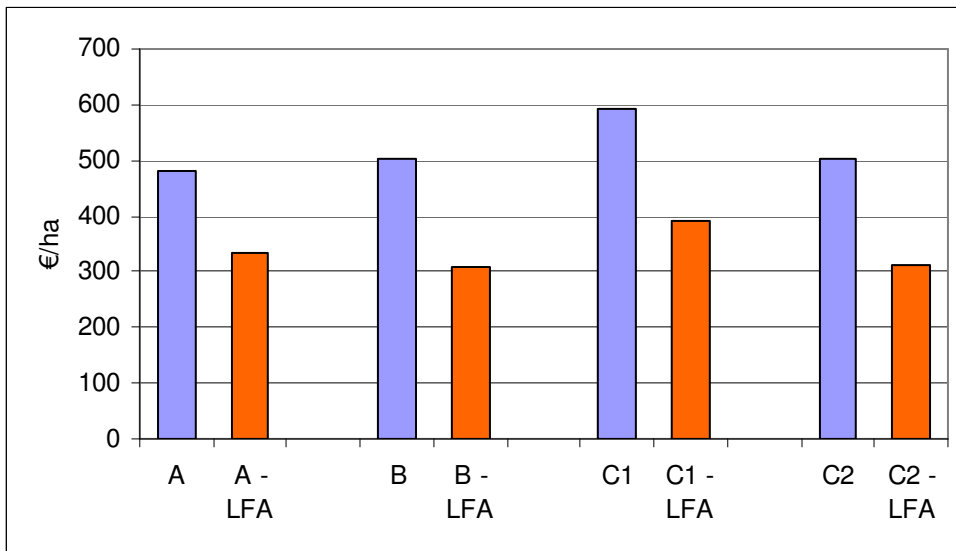
Vastaava maataloustulon jyrkkä alenema näkyy kahta muuta tuotantosuuntaa (maidon- ja sianlihantuotanto) kuvaavissa kuvioissa (kuviot 2 ja 3). Mikäli luonnonhaittakorvausta ei olisi maksettu, maitotilojen maataloustulo olisi ollut A-alueella 20 %, B-alueella 31 %, C1-alueella 24 %, C2-alueella 27 %, C2p-alueella 28 % ja C3-alueella 18 % alhaisempi. Vastaavasti sikatiloilla maataloustulo olisi ollut A-alueella 31 %, B-alueella 39 %, C1-alueella 34 % ja C2-alueella 38 % alhaisempi.

Kuvio 1. Viljatilojen maataloustulo sekä maataloustulo ilman luonnonhaittakorvausta vuonna 2003 tukialueittain (Päätoimisten kirjanpitoiltojen painotetut tulokset) (Aineistoa ei riittävästi C2p-C4-alueilta).

Kuvio 2. Maitotilojen maataloustulo sekä maataloustulo ilman luonnonhaittakorvausta vuonna 2003 tukialueittain (Päätoimisten kirjanpitoiltojen painotetut tulokset) (Aineistoa ei riittävästi C4-alueelta).

Kuvio 3. Sikatilojen maataloustulo sekä maataloustulo ilman luonnonhaittakorvausta vuonna 2003 tukialueittain (Päätoimisten kirjanpitotilojen painotetut tulokset) (Aineistoa ei riittävästi C2p-C4-alueilta).

A-alueen tukitaso on perustaso, josta alueellinen porrastus kohoaa pohjoiseen päin mentäessä. Luonnonhaittakorvauksen 150 euron taso/ha A-tukialueella on määritetty sille minimitasolle, joka vaaditaan, että myös eteläisen Suomen maataloustuotannon kannattavuus turvattaisiin ja että alueen viljelijöillä olisi edelleen tasavertaiset tuotannon jatkamismahdollisuudet. Korvaustaso 150 euroa/ha on siten oleellinen elementti, kun koko alueellista tukikokonaisuutta on rakennettu. Tukijärjestelmäkokonaisuus muodostuu EU:n kokonaan tai osittain rahoittamista tukimuodoista sekä niitä täydentävistä kansallisista tuista.

Arvion mukaan luonnonhaittakorvauksen osuus maa- ja puutarhatalouden kokonaistuotosta tulee ohjelmakaudella 2007-2013 suunniteltujen tukien toteutuessa olemaan kokonaistasolla vuosittain noin xx prosenttia. Kaikista tuista luonnonhaittakorvauksen osuuden arvioidaan olevan vuosittain noin xxnes (xx-xx %).

Taloudellisia vaikutuksia tilatasolla voidaan arvioida vain karkeasti tuotantosuunnittain ja tukialueittain. Seuraavassa tilatasotarkastelussa (taulukko 1) luonnonhaittakorvauksen taloudellisia vaikutuksia on arvioitu Suomessa merkittävimpien tuotantosuuntien eli maito-, sika- ja viljatilojen osalta.

Taulukko 1. Luonnonhaittakorvauksen osuus kokonaistuotosta ja kaikista tuista (%) vilja-, maito- ja sikatiloilla tukialueittain vuonna 2003 (Päätoimisten kirjanpitotilojen painotetut tulokset).

Tukialueet	A	B	C1	C2	C2P	C3
<i>Kokonaistuotosta</i>						
viljatilat	15	21	22	24		
maitotilat	6	8	7	8	9	6
sikatilat	4	5	8	6		
<i>Kaikista tuista</i>						
viljatilat	25	35	34	35		
maitotilat	18	24	21	21	22	15
sikatilat	13	17	21	18		

Arviointitarkasteluissa korostuu tukien merkitys tilojen tulonmuodostuksessa. Viljatililla pelkästään luonnonhaittakorvauksen osuus kokonaistuotosta vaihteli vuonna 2003 15 %:sta 24 %:iin tukialueilla A-C2

(taulukko 1). Maitotiloilla vastaava osuus vaihteli vuonna 2003 6-9 %:n välillä tukialueilla A-C3 ja sikatiloilla 4-8 %:n välillä tukialueilla A-C2.

Kokonaistuista luonnonhaittakorvaus muodosti vuonna 2003 viljatililla reilun kolmanneksen A-tukialuetta lukuun ottamatta, missä korvaus oli arvion mukaan noin neljännes kaikista tuista. A-tukialueen maitotiloilla luonnonhaittakorvauksen osuus oli vuonna 2003 kaikista tuista noin viidennes, B-tukialueella reilu neljännes ja C1-C2p-tukialueilla reilu viidennes. Sikatiloilla luonnonhaittakorvaus kattoi vuonna 2003 noin 13-21 % kaikista tuista, eli suhteellinen merkitys olisi hieman alhaisempi kuin maito- ja viljatililla.

Tarkasteltaessa luonnonhaittakorvauksen osuutta maataloustulosta, tulee tuloksissa vahvasti esille tukiriippuvuus etenkin viljatililla, missä pelkästään luonnonhaittakorvaus oli joillakin tukialueilla suurempi kuin maataloustulo vuonna 2003.

Koska luonnonhaittakorvaus on merkittävässä asemassa viljelijöiden tulonmuodostuksessa, tukijärjestelmän odotettu taloudellinen vaikutus on, että luonnonhaittakorvaus yhdessä muiden suunniteltujen tukimuotojen kanssa turvannee viljelijöille kohtuullisen tulotason. Tästä toivottavana seurauksena on, että viljelijäväestön ja viljelyalueiden määrän kehitys on hallittua maaseudun asutuksen säilyttämiseksi, elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi ja maaseutumaiseman hoitamiseksi.

ALUSTAVA RAHOITUSTAULUKKO

[Valmistelussa.]

KUVAUS LUONNONHAITAKORVAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

Yleistä

Neuvoston asetus (EY) N:o 1257/1999 13 artiklan a kohta, neuvoston asetus (EY) N:o 1698/2005 36 artikla a) i) ja ii) -kohdat sekä 93 ja 94 artikla, komission asetukset (EY) N:o xx ja xx.

Luonnonhaittakorvauksen tavoitteena on varmistaa maan maatalouskäyttö epäsuotuisilla alueilla vaikuttaen siten elinkelpoisten maaseutuyhteisöjen säilymiseen, ylläpitää maaseutua sekä ylläpitää ja edistää kestäviä viljelyjärjestelmiä, joissa otetaan huomioon erityisesti ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset.

Tukikelpoisuusehdot

Sitoutuminen ja vähimmäispinta-alan määrittäminen

Viljelijän on sitouduttava ensimmäistä kertaa tämän ohjelman mukaista luonnonhaittakorvausta hakiessaan tuen saamisen ehtoihin koko tilallaan. Luonnonhaittakorvauksessa viljelijä sitoutuu jatkamaan viljelyä maatilallaan viiden vuoden ajan ensimmäisestä luonnonhaittakorvauksen maksupäivästä lukien. Tukikelpoisen alan on luonnonhaittakorvauksen osalta oltava koko sitoumusajan katkeamattomasti vähintään 3 hehtaaria (vähimmäispinta-ala).

Jos viljelijän hallinnassa olevan alan osalta tapahtuu muutoksia, näistä muutoksista on ilmoitettava vuosittain paikalliselle viranomaiselle. Paikallinen viranomainen tekee päätöksen jäljempänä tämän ohjelman kohdassa "Sitoumuksenalaisen pinta-alan väheneminen" tai kohdassa "Sitoumuksenalaisen pinta-alan kasvaminen" esitetyn mukaisesti. Tukikelpoiseksi eli sitoumuksenalaiseen pinta-alaan hyväksytään se maatalousmaa, joka on viljelijällä viljelyksessä ensimmäisenä sitoutumisvuotena ja joka täyttää kohdan "Tukikelpoinen ala" mukaiset edellytykset tai tulee viljelijän viljelykseen seuraavina sitoumusvuosina sitoumusalaksi jäljempänä kohdassa "Sitoumuksenalaisen pinta-alan kasvaminen" määritetyn mukaisesti.

Tukikelpoinen ala

Luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoista alaa on luonnonhaittakorvauksessa vuonna 2005 ollut tukikelpoinen peltoala. Muiden peltoalojen tukikelpoisuus määräytyy vuosittaisen määrärahatilanteen mukaisesti. Tukikelpoiset alat voivat olla peltona, pysyvänä laitumena tai pysyvänä kasvina tukihakemuksella ilmoitettua alaa. Muulla tavoin ilmoitetut alat eivät ole tukikelpoisia luonnonhaittakorvauksessa. Tukikelpoisia luonnonhaittakorvauksessa ovat myös sellaiset pellolla sijaitsevat maatalouden ympäristötuen 5- ja 10-vuotiset erityistukisopimusalat, jotka ovat olleet vuonna 2005 luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoista alaa.

Luonnonlaidun ja –niitty sekä avoin hakamaa eivät ole tukikelpoisia luonnonhaittakorvauksessa.

Luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoista ei ole ala, jota koskee luopumiseläkelain (16/1974) 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksista annetun lain (1330/1992) 9 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 12 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus.

Viljelijä

Viljelijällä tarkoitetaan maa- tai puutarhataloutta hallinnassaan olevalla maatilalla harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmää riippumatta siitä, mikä on ryhmän ja sen jäsenien oikeudellinen asema.

Ikäedellytys

Viljelijän tai hänen puolisonsa on luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen antamista edeltävän vuoden joulukuun 31 päivänä oltava vähintään 18-vuotias, mutta ei yli 68-vuotias. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita ja avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä, tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja henkilöitä. Alle 18-vuotiaalle voidaan myöntää luonnonhaittakorvausta vain, jos hän on solminut avioliiton tai jos hän harjoittaa maatilataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempiensa tai heistä jommankumman kanssa taikka jos luonnonhaittakorvauksen myöntämiseen on muita erityisiä syitä. Jos kysymys on useamman viljelijän yhdessä harjoittamasta maatilataloudesta tai yhteisömuodossa harjoitettavasta maatilataloudesta, voidaan luonnonhaittakorvaus myöntää sillä edellytyksellä, että näiden osalta vähintään yksi viljelijä, yhtiömies, jäsen tai osakas täyttää ikää koskevan edellytyksen. Ikäedellytys ei koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

Vuosittaiset edellytykset luonnonhaittakorvauksen maksamiselle

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa sellaiselta maatalousmaalta, joka on ilmoitettu ja hyväksytty vuosittaisessa tukihakemuksessa tukikelpoiseksi viljellyksi ja hoidetuksi alaksi tai jos kyseessä on pellolla sijaitseva suojavyöhykesopimusala (5/10 v).

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 mukaiselle kaikelle luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoiselle kesannointioikeusosalalle. Kesannointioikeudet voivat olla vahvistettuja tai ostettuja. Maatiloilla, joille ei ole vahvistettu tai ostettu kesannointioikeuksia, voidaan maksaa luonnonhaittakorvaus enintään 50 %:n osalta tilan tukikelpoisen peltoalan kokonaismäärästä, jotka on ilmoitettu vuosittaisella tukihakemuslomakkeella sellaisena viljelemättömänä peltoalana, jolle maksetaan tilatukea ja jolla noudatetaan tilatuessa säädettyjä vuosittaisia hoitotoimenpiteitä. Yhteensä kesannointioikeusala ja viljelemätön pelto voivat kuitenkin olla korkeintaan 50 prosenttia koko tilan luonnonhaittakorvauksessa vuosittain tukikelpoisesta alasta, jotta niille voidaan maksaa luonnonhaittakorvausta. Jos jokin tila olisi hankkinut kesannointioikeuksia, joilla ylitettäisiin edellä tarkoitettu 50 %:n raja, tilalle ei voitaisi enää saada luonnonhaittakorvausta sellaisen viljelemättömän peltoalan osalta, jonka osalta maksetaan tilatukea ja noudatetaan tilatuessa säädettyjä vuosittaisia

hoitotoimenpiteitä. Koko kesannointioikeusala, joka on luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoinen, saa kuitenkin luonnonhaittakorvauksen. Jos tilalla on haettu luonnonhaittakorvausta edellä selvitetuille aloille, viljelijä saa vuosittaisella tukihakemuslomakkeella ilmoittaa edellä tarkoitettuna viljelemättömänä peltoalana tilan luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoisen peltoalan kokonaismäärästä enintään 50 %. Loppuosaa on viljeltävä täydentävien ehtojen mukaisesti. Myös sellaisen maatalousmaan osalta, jolla kasvit eivät ensimmäisenä viljelyvuonna tuota satoa, voidaan maksaa luonnonhaittakorvausta.

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa kasvulohkon perusteella silloin, kun sen pinta-ala on vähintään viisi aaria ottaen kuitenkin huomioon tukihakemusta kohden maksettava vähimmäistukimäärä (yli 100 euroa).

Luonnonhaittakorvausta ei myönnetä maatalousmaan osalta, jota koskee maatalouden ympäristöohjelman (1995-1999) mukainen 20-vuotinen sopimus taikka ympäristötukijärjestelmän (2000-2006) mukainen 10-vuotinen tai viisivuotinen sopimus luonnon monimuotoisuuden edistämisestä tai maiseman kehittämisestä ja hoidosta. Luonnonhaittakorvaus voidaan kuitenkin myöntää, jos kyseiseen sopimukseen sisältyvän suunnitelman mukaan pellolla olevaa sopimusaluetta laidunnetaan tai siltä korjataan sato. Tässä kappaleessa tarkoitettut alueet voivat kuitenkin olla tukikelpoisia luonnonhaittakorvauksessa ja näin ollen ne voidaan laskea maatilan vähimmäispinta-alaan.

Sitoumuksesta vapauttaminen

"Jos tuensaaja siirtää tuen myöntämisen edellytyksenä olleen sitoumuksensa aikana koko maatilansa tai osan siitä toiselle, tämä voi jatkaa sitoumusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan. Jos tällaista siirtoa ei tapahdu, tuensaajan on palautettava myönnetty tuki. Jäsenvaltiot voivat olla vaatimatta tällaista palautusta, jos tuensaaja, joka on jo täyttänyt huomattavan osan sitoumuksestaan, luopuu lopullisesti maataloustuotannosta, eikä osoittaudu tarkoituksenmukaiseksi, että seuraaja jatkaa sitoumusta."

Luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen voimassaoloaika on viisi vuotta. Viljelijän katsotaan täyttävän huomattavan osan sitoumuksestaan ja täyttävän komission asetuksessa edellytetyt muut vaatimukset silloin, kun sitoumus on kestänyt kolme vuotta ja viljelijä luopuu koko tilan myynnin kautta tai muutoin luopuu kokonaan maatalouden harjoittamisesta. Tällöin luonnonhaittakorvauksen palautusta ei vaadita viljelijältä.

Viljelijä voidaan vapauttaa sitoumuksesta eikä luonnonhaittakorvauksen palautusta vaadita, jos hän luopuu maataloustoiminnasta ja kyseessä voidaan katsoa olevan komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 39 artiklan mukainen ylivoimainen este (force majeure) kuten viljelijän kuolema, vakava sairastuminen ja maatilan pakkolunastus taikka lunastaminen yleisen edun vuoksi. Vastaavanlaisiksi katsotaan myös tilanteet, joissa viljelijä alkaa saada täyttä työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä tai siirtyy maatalouden varhaiseläkejärjestelmään. Ylivoimaiseksi esteeksi hyväksytään myös sellaiset tapaukset, joissa sitoumuksenalainen pinta-ala vähenee vastoin viljelijän omaa tahtoa. Esimerkkinä voidaan mainita tapaukset, joissa vuokrasopimuksen perusteella peltoaluetta viljellyt viljelijä menettää alueen hallinnan vastoin perusteltua oletusta. Samoin hyväksytään tilanteet, joissa kuolinpesän jakaminen tai avioero ja näiden aiheuttama omaisuuden jako voi aiheuttaa viljelijälle pinta-alojen vähenemisen vuokrasopimusten päättymisen tai omaisuuden menetyksen vuoksi. Viljelijän on tehtävä välittömästi ilmoitus tuen myöntävälle viranomaiselle kyseisistä seikoista. Tuen myöntävä paikallinen viranomainen tekee päätöksen viljelijän vapauttamiseksi sitoumuksesta ja luonnonhaittakorvauksen maksamisen lakkauttamisesta.

Sitoumuksen pinta-alan väheneminen

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 36 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan, "Jos tuensaaja siirtää tuen myöntämisen edellytyksenä olleen sitoumuksensa aikana koko maatilansa tai osan siitä toiselle, tämä voi jatkaa sitoumusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan. Jos tällaista siirtoa ei tapahdu, tuensaajan on palautettava myönnetty tuki".

Jos luonnonhaittakorvausta koskevaa sitoumusta ei jatketa maatilan tai sen osan siirtyessä toiselle viljelijälle tai sen osalta ei anneta uutta luonnonhaittakorvaussitoumusta tai maatilan osa siirretään sellaiselle viljelijälle,

joka ei ole luonnonhaittakorvausjärjestelmässä, tuensaajan on palautettava siirretyn tilan tai sen osan osalta myönnetty tuki siirtovuodelta ja sitä edeltäviltä vuosilta.

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 36 artiklan kolmannen kohdan mukaan "Jäsenvaltiot voivat toteuttaa erityistoimenpiteitä sen välttämiseksi, että ensimmäisen kohdan soveltaminen maatalan tilannetta koskevien pienempien muutosten yhteydessä johtaisi tehdyn sitoumuksen kannalta epäasianmukaisiin tuloksiin."

Jos viljeltyjen alojen luovuttaminen toiselle viljelijälle tehdään eikä haeta sitoumuksen siirtoa jäljellä olevaksi sitomusajaksi ko. siirretyn alan osalta, on maksettu luonnonhaittakorvaus perittävä takaisin kyseiseltä alalta. Tuen myöntävä paikallinen viranomainen voi kuitenkin tehdä päätöksen takaisinperinnästä luopumisesta pienempien alojen hallinnansiirtojen yhteydessä edellyttäen, että sitoumukseen sisältyvän viljeltävän alan vähennys on korkeintaan 20 % tai enintään 5 hehtaaria. Lopulliseksi vähentyneeksi pinta-alaksi on kuitenkin aina jätävä vähintään 3 hehtaaria tai muutoin aiemmilta vuosilta ja kuluvalta vuodelta maksettu luonnonhaittakorvaus on perittävä takaisin. Jos viljeltyjen alojen luovuttaminen toiselle viljelijälle tehdään suuremman alan osalta kuin edellä mainittu eikä sitoumusta siirretä, on kyseinen tapaus katsottava sitoumusta koskevaksi rikkomukseksi ja on tehtävä tarvittavat takaisinperinnät. Viljelijää on aina kuultava ennen lopullisen takaisinperintäpäätöksen tekemistä.

Sitoumuksen pinta-alan kasvaminen

Luonnonhaittakorvausta koskeva sitoumuksenalainen pinta-ala voi kasvaa ensimmäisenä sitomusvuonna ilmoitetusta alasta viljelyksessä olevien alojen hallinnansiirtojen ja siihen liittyvän sitoumuksen siirron kautta tai esimerkiksi uusjaon aiheuttamien tilusvaihtojen johdosta. Pinta-ala voi tarkentua myös esimerkiksi pinta-alan tarkemman määrittelyn johdosta.

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 37 artiklan 1 kohdan mukaan "Jos tuensaaja lisää tuen myöntämisen edellytyksenä olleen sitoumuksensa aikana tilansa pinta-alaa, jäsenvaltiot voivat säätää sitoumuksen laajentamista koskemaan lisää alaa sitoumuksen loppuajaksi 2 kohdan mukaisesti tai tuensaajan alkuperäisen sitoumuksen korvaamisesta uudella sitoumuksella 3 kohdan mukaisesti." Kyseisen komission asetuksen 37 artiklan 2 kohdan mukaan "Edellä 1 kohdassa tarkoitettu laajentaminen voidaan myöntää vain, jos se on ehdottoman hyödyllistä kyseisen toimenpiteen kannalta, voidaan perustella sitoumustyypillä, jäljellä olevan ajan ja lisäalan koon suhteen, ei haittaa tuen myöntämistä koskevien edellytysten noudattamisen tehokasta todentamista." Sanotun komission asetuksen 37 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan "Ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetun lisäalan on oltava huomattavasti pienempi kuin alkuperäinen ala tai enintään kaksi hehtaaria."

Luonnonhaittakorvaukseen sitoutunut viljelijä voi lisätä tilansa pinta-alaa jäljellä olevaksi sitomusajaksi seuraavien edellytysten täytyessä:

- 1) sitomusajaksi on jäljellä vähintään kaksi vuotta ("jäljellä olevan ajan suhteen"), ja
- 2) lisäyksen tilan pinta-alaan on oltava alle 50 prosenttia tai korkeintaan kaksi hehtaaria; jos lisäys on tätä suurempi ei ko. aluetta voi liittää olemassa olevaan sitomusalaan, vaan viljelijä voi antaa uutta aluetta koskevan uuden sitoumuksen ("lisäalueen koon suhteen" / "lisäalueen on oltava huomattavasti pienempi kuin alkuperäinen alue").

Sitoumuksen pinta-alan kasvaminen riippuu ohjelman vuosittaisesta määrärahatilanteesta.

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 37 artiklan mukaan toisena vaihtoehtona on kokonaan uuden sitoumuksen antaminen koko tilan osalta, jolloin 5-vuotinen sitomusajaksi alkaa uudelleen.

Sitoumuksenalainen pinta-ala voi kasvaa myös tilanteissa, joissa luonnonhaittakorvaukseen sitoutuneen viljelijän hallintaan tulee luonnonhaittakorvaukseen sitoutumattoman yli 68-vuotiaan maa- tai puutarhataloutta harjoittavan viljelijän viljelyksessä välittömästi ennen hallinnansiirtoa ollut peltoalue, joka on kooltaan yli 2 hehtaaria. Tällainen rakennekehitys voi tapahtua pellon oston tai vuokrauksen kautta. Jos kyseessä on vuokraus, vuokra-ajan tulee olla vähintään sitoumuksen voimassaoloajan pituinen.

Lohkojen muuttamiset sitomusaikana

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 66 artiklan 2 kohdan mukaan "Pinta-alaa koskevien maaseudun kehittämistoimenpiteiden on liityttävä erillisesti tunnistettuihin lohkoihin. Sitoumuksen ollessa voimassa tuettavia lohkoja ei voida muuttaa, lukuun ottamatta ohjelma-asiakirjassa nimenomaisesti mainittuja tapauksia."

Kun viljelijä hakee ensimmäistä kertaa tämän ohjelman mukaista luonnonhaittakorvausta, ei hänen tuolloin ko. vuoden pinta-alatukihakemuksellaan ilmoittamia peruslohkoja/kasvulohkoja saa pääsääntöisesti vaihtaa toisen viljelijän perus-/kasvulohkoihin kesken sitomusajan. Kuitenkin silloin perus-/kasvulohkojen vaihtaminen kesken sitomuskauden on sallittua, kun vaihtaminen on perusteltua kasvivuorottelun tai muun vastaavan syyn perusteella. Toisen vaihto-osapuolen on myös oltava mukana luonnonhaittakorvausjärjestelmässä. Viljelijän on ilmoitettava paikalliselle viranomaiselle kyseisen vuoden pinta-alatukihakemuksella vaihdoksista ja perustelut vaihdoksille. Paikallinen viranomainen tekee päätöksen vaihdoksen hyväksyttävyydestä. Jos vaihdosta ei hyväksytä, luonnonhaittakorvausta ei makseta vaihdoksen kohteena oleville lohkoille.

Sitoumuksesta luopuminen

Viljelijä voi luopua luonnonhaittakorvausta koskevasta sitoumuksesta vain edellä kohdan "Sitoumuksesta vapauttaminen" mukaisissa tapauksissa. Jos luopuminen sitoumuksesta tehdään muissa kuin em. tapauksissa ennen kuin viisi vuotta luonnonhaittakorvauksen ensimmäisestä maksupäivästä on kulunut, viljelijältä on perittävä takaisin aiempina sitomusvuosina ja luopumisvuonna maksettu luonnonhaittakorvaus. Tuen myöntävän paikallisen viranomaisen on tehtävä sitoumuksesta luopumista koskevassa tapauksessa valituskelpoinen ratkaisu siitä, onko kyseessä tapaus, jossa luonnonhaittakorvaus on perittävä takaisin. Kyseisestä päätöksestä on käytävä ilmi takaisin perittävän luonnonhaittakorvauksen määrä ja komission asetuksen (EY) N:o 796/2004 73 artiklan mukainen korko.

Sitoumuksen siirtäminen

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 36 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan "Jos tuensaja siirtää tuen myöntämisen edellytyksenä olleen sitoumuksensa aikana koko maatilansa tai osan siitä toiselle, tämä voi jatkaa sitoumusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan." Tuen myöntävä paikallinen viranomainen voi hakemuksesta siirtää luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen maatilalla tai sen osan uudelle omistajalle tai haltijalle, jos maatilalla tai hallintaoikeus siirtyy sellaiselle viljelijälle, joka täyttää tämän ohjelman mukaiset luonnonhaittakorvauksen myöntämisen yleiset edellytykset ja tukiehdot. Siirtotapauksessa jatkavan viljelijän on noudatettava luonnonhaittakorvausta koskevaa sitoumusta aiemman viljelijän antaman sitoumuksen jäljellä olevan sitomusajan.

Luonnonhaittakorvausta koskeva sitoumus voidaan siirtää maatilalla tai sen osan entiseltä omistajalta tai haltijalta uudelle omistajalle tai haltijalle edellyttäen, että siirtämistä koskeva hakemus toimitetaan 10 työpäivän kuluessa omistuksen tai hallintaoikeuden siirtymisestä tuen myöntävälle viranomaiselle. Erityisestä syystä voidaan myöhemminkin toimitettava hakemus hyväksyä.

Ilmoitusvelvollisuus olosuhteiden muutoksista

Viljelijän tai hänen oikeudenomistajansa on tehtävä ilmoitus viljelijää tai tilaa koskevista olosuhteiden muutoksista tuen myöntäneelle viranomaiselle. Kirjallinen ilmoitus on tehtävä 10 työpäivän kuluessa olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta. Tässä tarkoitettuja olosuhteiden muutoksia ovat muun muassa koko tilan myynti tai hallintaoikeuden vaihdos taikka sellainen olosuhteiden muutos, joka on otettava huomioon tukea myönnettäessä.

Yhteisön rahoitusosuus

Luonnonhaittakorvauksessa EU-rahoitusosuus voi olla enintään 55 % ja vähintään 20 % (neuvoston asetus (EY) N:o 1698/2005 70 artikla 3 b). Manner-Suomen luonnonhaittakorvauksessa EU-rahoitusosuudeksi arvioidaan 31 %.

Toimenpiteiden kokonaismenot ja EU:n rahoitusosuudet esitetään alustavassa rahoitussuunnitelmassa (luku x).

Täydentävät ehdot

Viljelijän on noudatettava EU:n yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevassa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädettyjä täydentäviä ehtoja luonnonhaittakorvauksen ehtoina (neuvoston asetus (EY) N:o 1698/2005 51 artikla ja 93 artiklan 1 alakohta). Täydentävät ehdot jakautuvat kahteen osakokonaisuuteen: lakisääteiset hoitovaatimukset sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimus.

Lakisääteisten hoitovaatimusten osalta neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 liitteessä III on lueteltu neuvoston direktiivit ja asetukset erikseen määritellyine artikloineen, joita on noudatettava täydentävien ehtojen osana. Nämä direktiivit ja asetukset on Suomessa kansallisesti toimeenpantu erinäisillä säädöksillä. Täydentäviin ehtoihin on lisäksi kansallisesti säätämällä määritetty hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksen sisältö.

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 3 artiklan 2. kohdassa edellytetään viljelijöiden informointia täydentävistä ehdoista. Täydentävien ehtojen sisältö on selvitetty viljelijöille joulukuussa 2004 lähetetyissä täydentävien ehtojen oppaissa eli "Viljelytapa ja ympäristöehdot" sekä "Eläinten merkintä ja rekisteröinti".

Seuraavassa on selvitetty sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksen että lakisääteisten hoitovaatimusten sisältöä.

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

Maatilalla on otettava huomioon ja noudatettava maaperän eroosioon, maaperän orgaaniseen ainekseen ja rakenteeseen sekä ylläpidon vähimmäistasoon liittyviä seikkoja ja toimenpiteitä.

Maaperän eroosio

Maaperää on suojeltava asianmukaisin toimenpitein

- 60 cm:n muokkaamaton pellon piennar valtaojien ja vesistöjen varsille, viljelykunnossa säilytettävä viljelemätön pelto nurmipeitteinen (kylvetty kasvusto)
- vesistön varrella tilatuen kesanto 3 metrin leveydeltä viherkesantoa ellei muuten ole olemassa tämän levyistä rantakasvustoa koko vesistöön rajoittuvan lohkon pituudelta.
- jos tilatuen kesantoa yli 30 prosenttia, 30 prosentin ylittävä osa viherkesantoa (kylvetty kasvusto)
- viljelykunnossa säilytettävät viljelemättömät pellot ja viherkesantolohkot niitettävä kerran kasvukauden aikana -niiton ajankohdassa linnut ja nisäkkäät huomioon
- sänkikesannot ja muokkaamattomat avokesannot niitettävä vuosittain tai estettävä muuten rikkakasvien leviäminen

Maaperän orgaaninen aines

Maaperän orgaanisen aineksen määrän säilyttäminen tarkoituksenmukaisten käytäntöjen avulla

- pellolla olevan oljen polttoa tulee välttää
- olkien poltto sallittu vain, jos se on välttämätöntä kylvön onnistumisen, hukkakauran, tautien ja tuholaisten torjunnan kannalta

Maaperän rakenne

Maaperän rakenteen säilyttäminen koneiden tarkoituksenmukaisen käytön avulla

- märillä pelloilla on vältettävä raskailla koneilla ajoa maaperän tiivistymisen ehkäisemiseksi

Ylläpidon vähimmäistaso

Varmistetaan ylläpidon vähimmäistaso ja vältetään elinympäristöjen tilan heikentyminen

- pysyvä laidun säilytettävä samassa käytössä ja pidettävä avoimena laiduntamalla, niittämällä tai raivaamalla
- pellolla sijaitsevat pienet puu- ja pensasryhmät sekä kivisaarekkeet säilytettävä, olennaiset viljelyesteet on kuitenkin mahdollista poistaa ilmoittamalla niistä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle
- hukkakauran torjunta lain mukaisesti

Lakisäätöiset hoitovaatimukset

Nitraattidirektiivi (91/676/ETY)

Kaikkien viljelijöiden on noudatettava nitraattidirektiiviä koko Suomen alueella.

Viljelijän on otettava huomioon lannoituksessa, lannan käytössä ja varastoinnissa seuraavat seikat:

- Lannan levitys on kielletty 15.10.-15.4. Nurmikasvuston pintaan lantaa ei saa levittää 15.9. jälkeen.
- Syksyllä levitetty orgaaninen lannoite on aina välittömästi, viimeistään vuorokauden kuluessa, mullattava tai pelto kynnettävä.
- Lantaloihin on pääsääntöisesti mahdollista 12 kuukauden aikana kertynyt lanta.
- Kasvilajikohtaisia typpilannoitemääriä on noudatettava.
- Säilörehun valmistuksessa syntyvä puristeneste on otettava talteen
- Lannan patterivarastointia koskevia määräyksiä on noudatettava.

Pohjavesialuedirektiivi (80/68/ETY)

Viljelijöiden, joilla on peltoa pohjavesialueilla, on noudatettava tätä direktiiviä.

Pohjavesien suojeluasioista viljelijän on tarkistettava oman tilan osalta:

- Sijaitseeko tila tai tilan peltoja vedenhankintaa varten tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla (I- tai II-luokan) pohjavesialueella ja ettei pohjavesialueiden sijoittumisessa eri luokkiin ole tapahtunut muutoksia.
- Jos tilaan kuuluu pohjavesialueita, ettei tilan ympäristöluvassa tai muussa voimassaolevassa luvassa ole annettu määräyksiä tai ettei kunnassa ole annettu pohjavesialueille viljelyrajoituksia.
- Ettei tilalla käytössä olevilla torjunta-aineilla ole käyttörajoituksia pohjavesialueilla.
- Ettei lantapattereita ole sijoitettu pohjavesialueille ja ettei eläinsuojista, jaloittelualueista ja ulkotarhoista ole valumia pohjaveteen.

Puhdistamolietedirektiivi (86/278/ETY)

Viljelijöiden, jotka ottavat vastaan puhdistamolietettä, on noudatettava tätä direktiiviä.

Jos viljelijä ottaa vastaan puhdistamolietettä, vastaanotettavan puhdistamolietteen on oltava käsitelty hyväksytyllä menetelmällä ja sen on täytettävä asetetut hygieniavaatimukset. Viljelijän on

- tiedettävä vastaanotetun lietteen kaikki analyysitulokset ja käsittelytapa sekä levitykseen käytettyjen lohkojen maan pH:t,
- maan raskasmetallit on analysoitava lohkolta, jolle puhdistamolietettä levitetään, jos on aihetta epäillä sijoitusalueen tai sen ympäristön maaperän laadun taikka tapahtumahistorian perusteella että viljelymaan suurimmat sallitut raskasmetallipitoisuudet voivat ylittyä,
- noudatettava määräyksiä, jotka on annettu lietteen käyttökohteista (sallitut kasvit), levitysajoista ja levitysmääristä (raskasmetallit, typpi- ja fosforirajat) ja
- kirjattava lietteen käyttö viljelymuistiinpanoihin.

Luontodirektiivi (92/43/ETY) ja lintudirektiivi (79/409/ETY)

Kaikkien viljelijöiden on maataloustöissä otettava huomioon myös eräitä EU:n luonnonsuojelua koskevia, luonto- ja lintudirektiivistä johtuvia säännöksiä. Nämä koskevat toisaalta lajien yksilöihin kohdistuvaa suojelua ja toisaalta Natura 2000 -verkoston avulla toteutettavaa luontotyyppeihin ja lajien elinympäristöihin kohdistuvaa aluesuojelua.

Neuvoston direktiivi 92/102/ETY, komission asetus (EY) N:o 2629/97 sekä parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä

Kyseiset säädökset koskevat kaikkia eläintenpitäjiä (luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö), jotka ovat vastuussa ainakin yhdestä naudasta, siasta, lampaasta tai vuohesta. Koska entistä enemmän kiinnitetään huomiota elintarvikkeiden turvallisuuteen ja tuotteiden jäljitettävyyteen, viljelijän, jolla on eläimiä vastuullaan, tulee rekisteröityä eläintenpitäjäksi (= ilmoittauduttava paikalliselle viranomaiselle), merkitä eläimensä, ylläpitää pitopaikkakohtaisesti eläinluetteloa, josta käyvät ilmi eläinten perustiedot, ostot, poistot ja siirrot päivämäärineen ja tehdä eläinmääräilmoitukset. Kullakin eläinlajilla (nauta, sika, lammas ja vuohi) ovat omat sääntönsä. Eläinlajikohtaiset rekisteröinti- ja merkintäohjeet on toimitettu viljelijöille.

Vuonna 2006 voimaan tulleet lakisääteiset hoitovaatimukset sisältävät vaatimuksia, jotka liittyvät ihmisten, eläinten ja kasvien terveyteen. Vaatimusten tavoitteena on taata turvallisilla tuotantomenetelmillä elintarvikkeiden korkea laatu. Vuonna 2007 tulevat täydentävien ehtojen osana voimaan eläinten hyvinvointia koskevat lakisääteiset hoitovaatimukset.

Ohjelmakaudelta 2000-2006 siirtyvät sitoumukset

Suuri osa viljelijöistä antoi uuden luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen keväällä 2005 horisontaalisen maaseudun kehittämistä koskevan ohjelman mukaisesti. Nämä tai aiemmin tehdyt sitoumukset jatkuvat sitomusehtojen mukaisen viiden vuoden ajan ja näissä noudatetaan ao. sitomusehtoja. Viljelijät voivat vuoden 2007 tukihaun yhteydessä siirtyä halutessaan tämän ohjelman mukaiseen uuteen luonnonhaittakorvausjärjestelmään. Tästä ei aiheudu viljelijälle tuen takaisinmaksuseuraamuksia.

Jos viljelijä jää kyseiseen aiempaan tukijärjestelmään, hänen sitoumuksensa tukiehtoina säilyvät tavanomaista hyvää maatalouskäytäntöä koskevat ehdot. Tavanomaista hyvää maatalouskäytäntöä ei enää sovelleta uuden ohjelmakauden sitoumuksissa, koska sitä koskevat säännökset kumotaan vuodesta 2007. Tavanomaista hyvää maatalouskäytäntöä koskeva säännös on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 14 artiklan 2 alakohdan kolmas luetelmakohta. Tilalle tulevat sovellettaviksi edellä selvitettyt täydentävät ehdot.

Tuen määrä ja sovellettu eriyttäminen

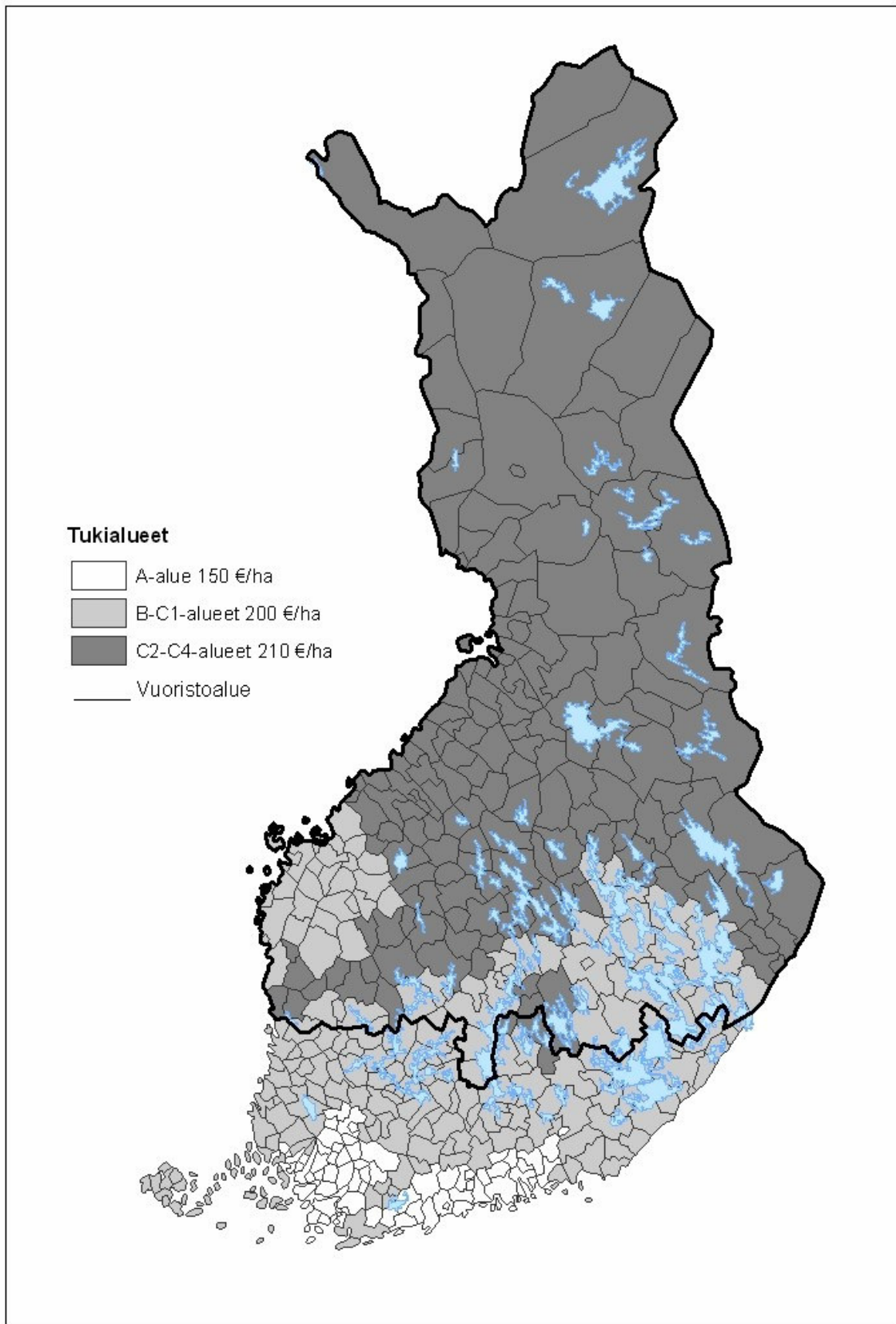
Luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen antaneelle tukiehdot täyttävälle viljelijälle myönnetään luonnonhaittakorvausta vuosittain seuraavasti:

A -tukialueella	150 euroa/hehtaari
B-C1 -tukialueilla	200 euroa/hehtaari
C2-C4 -tukialueilla	210 euroa/hehtaari

Manner-Suomen EU-osarahoitteen luonnonhaittakorvauksen keskiarvo on 194 euroa/hehtaari (kuvio 4). Yhteisön säädösten mukainen (neuvoston asetukset (EY) N:o 1257/1999, muut. 1783/2003 tai (EY) N:o 1698/2005) enimmäiskeskisarvo ei voi ylittyä tämän ohjelman mukaisilla korvaustasoilla.

Luonnonhaittakorvausta ei eriytetä Manner-Suomessa alueellisesti epäsuotuisten alueiden luokittelun mukaan vaan käyttäen hyväksyttyä peltokasvien tuen alueellistamissuunnitelmaa, jossa on jo otettu huomioon luonnonolosuhteet. Luonnonhaittakorvauksen aluejako on muodostettu alueellistamissuunnitelman mukaisesti kolmesta alueesta (A, B-C1 ja C2-C4).

Yhtenevällä luonnonoloihin perustuvalla tukialuejaolla on merkittävä tukijärjestelmiä ja tukien hallinnointia yksinkertaistava vaikutus.

Kuvio 4. Luonnonhaittakorvauksien alueellinen eriyttäminen. (MTT 2005)

Luonnonhaittakorvausta ei eriytetä kasvilajien perusteella.

Tukitasoja määritettäessä ja eriytettäessä on otettu huomioon maataloustoiminnalle aiheutuvien pysyvien luonnonhaittojen vakavuus, kunkin alueen maatilojen rakenne ja taloudellinen tilanne ja kehittämistavoitteet. Yhteisön tukimuodoista ja käytettävissä olevista toimenpiteistä pyritään luomaan toimiva kokonaisuus, joka turvaa maatalouden toimintaedellytykset ja tuotannon jatkumisen koko maassa.

TUTKIMUKSEN, KOULUTUKSEN JA TEKNISEN AVUN TOIMIEN TARVE

Tukijärjestelmän toimeenpanoon liittyvä viranomaisten koulutus toteutetaan vuosittain useassa eri jaksossa esimerkiksi haku- ja valvontakoulutuksena. Kunkin koulutusjakson tavoitteena on välittää tietoa toimeenpanoon liittyvistä ajankohtaisista aiheista.

Maa- ja metsätalousministeriössä laaditaan vuosittain alaisen hallinnon koulutussuunnitelma, jossa kunkin koulutusjakson tavoitteet, sisältö sekä kohderyhmä selvitetään yksityiskohtaisesti.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman valmistelussa sekä tukijärjestelmän toimeenpanoa, valvontaa, seurantaa ja raportointia koskevien järjestelmien suunnittelussa, kehittämisessä ja ylläpidossa maa- ja metsätalousministeriö käyttää maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen asiantuntemusta.

TOIMIVALTAISET VIRANOMAISET JA VASTUUELIMET

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa luonnonhaittakorvausta koskevasta tukijärjestelmästä. Luonnonhaittakorvausta koskevan tukijärjestelmän käytännön toimeenpanosta vastaavat työvoima- ja elinkeinokeskusten eli TE-keskusten maaseutuosastot (alueelliset viranomaiset) sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset (paikalliset viranomaiset).

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Julkistaminen ja täytäntöönpano

Ohjelma-asiakirja on painettu erillisenä julkaisuna ja se on halukkaiden saatavilla (www.mmm.fi). Tukien toimeenpanoon liittyvät säädökset julkaistaan julkaisemisesta erikseen annettujen säännösten mukaisesti. Säädöksistä sekä niiden muutoksista tiedotetaan alaiselle hallinnolle ja viljelijöille tiedotteilla, koulutuksissa, tiedotusvälineiden kautta ja ne löytyvät ministeriön nettisivuilta (www.mmm.fi).

Luonnonhaittakorvauksesta tiedotetaan muiden EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien ja kansallisten tukien hakumenettelyn yhteydessä. Maa- ja metsätalousministeriö julkaisee vuosittain EU-tukien hakuoppaan, joka yhdessä hakulomakkeiden kanssa lähetetään kaikille maatilarekisteriin kuuluville maataloille. Hakuehdoissa ja -ohjeissa on määritelty myös väärinkäytösten seuraukset. Paikallisilta ja alueellisilta viranomaisilta, maa- ja metsätalousministeriöstä ja ministeriön nettisivuilta on saatavissa ohjeita ja hakulomakkeita tukien hakemista varten.

Viranomaiset sekä neuvonta- ja tuottajajärjestöt järjestävät vuosittain koulutus- ja neuvontatilaisuuksia sekä viljelijöille että kouluttajille ja neuvojille. Lisäksi maataloustuottajajärjestöt järjestävät vuosittain viljelijöille tukien hakumenettelyyn liittyvää koulutusta.

Hakumenettely ja tukihakemuksen käsittely

Hakemuslomakkeet lähetetään kaikille maatilarekisteriin kuuluville aktiivitaloille vuosittain. Hakemuslomakkeita on saatavissa myös paikallisilta viranomaisilta, alueellisista viranomaisista sekä maa- ja

metsätalousministeriöstä (lomake.mmm.fi). Viljelijän on toimitettava hakemuslomakkeet täytettyinä ja allekirjoitettuina sille tuen myöntävälle paikalliselle viranomaiselle, jonka toimialueella maatilalla sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, hakemus on toimitettava sille paikalliselle viranomaiselle, jonka alueella pääosa maatalousmaasta sijaitsee. Luonnonhaittakorvausta haetaan muiden EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien ja kansallisten tukien haun yhteydessä. Hakuaika päättyy vuosittain erikseen ilmoitettuna ajankohtana.

Tukihakemuksen vastaanottaessaan paikallinen viranomainen tekee kunnassa hakemukseen säännösten ja määräysten edellyttämät merkinnät.

Hakemuslomakkeen tietoja voivat atk-järjestelmään tallentaa, korjata tai varmentaa ainoastaan siihen kunnassa valtuutetut henkilöt, joilla on henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja säännöllisin väliajoin vaihdettavat salasanat sekä niihin liittyvät henkilökohtaiset avainlukulistat.

Tallennukset annetaan tarkistettavaksi henkilölle, jolla on pääsy atk-järjestelmään. Tallennuksen tarkastaja kuittaa tarkastuksen lomakkeisiin ja tukisovellukseen. Maa- ja metsätalousministeriössä seurataan tallennusten etenemistä ja otetaan tarvittavat varmistukset keskusrekisteriin tallennetuista tiedoista.

Valvontaotanta ja valvontaan valittujen tilojen maksukielto

Luonnonhaittakorvauksessa valvottavien tilojen otannat tehdään satunnaisotannalla riskianalyysiin perustuen keskitetysti maa- ja metsätalousministeriössä. Riskianalyysissä otetaan huomioon komission asetuksessa (EY) N:o 796/2004 määritellyt riskitekijät.

Maa- ja metsätalousministeriö lähettää listat em. otantojen perusteella valvontaan valituista tiloista alueellisille viranomaisille, joiden on valvottava kyseiset tilat. Valvonta on tehtävä maa- ja metsätalousministeriön vuosittain antamien valvontaa koskevien säännösten mukaisesti.

Valvontaan valitut tilat ovat maksukiellossa siihen asti kunnes kyseisen tilan valvontatieto tallennetaan tukisovellukseen. Ennen valvontatiedon tallentamista tilan tuet eivät lähde maksatuskeräilyyn. Alueelliset viranomaiset tallentavat ja varmentavat valvontatiedot. Alueellisten viranomaisten on lähetettävä paikalliselle viranomaiselle tiedoksi kopio niistä valvontapöytäkirjoista, joissa hallinnollisessa tai paikan päällä tehdyssä valvonnasta on aiheutunut tuensaajalle seuraamuksia. Valvontatietojen tallennuksen jälkeen tiloille voidaan suorittaa tukilaskenta ja tuet voi lähettää maksukeräilyyn.

Rahoituspäätökset ja tukien maksatus

Luonnonhaittakorvauksen osalta paikallinen viranomainen tekee päätöksen tuen myöntämisestä. Päätöksen valmistelu perustuu valvonnasta saatuihin tietoihin. Päätös lähetetään viljelijälle hänen hakulomakkeessa ilmoittamaansa osoitteeseen. Ilmoitus tukihakemuksesta tallennetuista tiedoista lähetetään viljelijälle kesällä ennen päätöksentekoa ja tuen maksamista.

Tuen myöntämistä koskevasta päätöksestä voi valittaa kyseessä olevan alueen alueelliseen viranomaiseen 30 päivän kuluessa ko. päätöksen vastaanottamisesta. Alueellisen viranomaisen päätöksestä voi valittaa maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan.

Luonnonhaittakorvaukset maksetaan vuosittain kasvukauden ja tehtävien valvontojen jälkeen. Luonnonhaittakorvauksien myöntämistä koskevat päätökset tekee paikallinen viranomainen, joka asettaa ko. päätöksiin perustuvat tuet tukisovelluksessa "hyväksytty" -tilaan maksatusta varten maa- ja metsätalousministeriön annettua maksatusluvan asetuksella. Asetus annetaan syksyllä, kun pääosa valvonnoista on suoritettu. Ainoastaan "hyväksytty" -tilassa olevat hakemukset siirtyvät maa- ja metsätalousministeriön suorittamaan keskitettyyn maksatuskeräilyyn. Jos valvonta on kesken, tila on maksukiellossa, eikä tukea voida maksaa. Viranomaisen on myös tehtävä jokaisen tukihakemuksen osalta ennen hakemuksen hyväksyntää tukisovellukseen varmennusmerkintä siitä, että hakemusta koskevat tarkastusluettelotarkistukset on tehty ohjeiden mukaisesti. Maksut hyväksytään maksettavaksi EU:n

maaseuturahaston maksajavirastoa koskevien säädösten mukaisesti. Kun maksatus on hyväksytty suoritettavaksi em. maksajaviraston säädösten mukaisesti, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus hoitaa maksatuksen ja kirjanpidon. Tukien takaisinperintä suoritetaan keskitetyssä saatavien seurantajärjestelmässä.

Tukivarojen hallinnollinen kirjanpito hoidetaan maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen kirjanpitojärjestelmän kautta. Varsinaista tilakohtaista luonnonhaittakorvauksen tilikirjanpitoa ei edellytetä, koska tuet perustuvat hallinnassa ja viljelyksessä olevaan maatalousmaahan.

Tukeen liittyvät dokumentit säilytetään EU:n vaatimusten mukaisesti.

SEURANTA

Seurantaindikaattorit

Luonnonhaittakorvauksen seuranta toteutetaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman vuosikertomuksen yhteydessä.

Seurantaindikaattoreiden määrittelyssä lähtökohtana on se, että maataloustuotannon on voitava jatkaa Manner-Suomen kaikilla alueilla.

- maatalouskäytössä oleva maatalousmaa (UAA) (ha), tukimäärä (€), viljelijät (lkm) LFA-alueittain: (1) vuoristo, (2) välialue ja (3) erityinen luonnonhaitta ja (4) Manner-Suomi; ja
- maatalouskäytössä oleva maatalousmaa (UAA) (ha), tukimäärä (€), viljelijät (lkm) maaseudun kolmijaolla; maatalouskäytössä oleva maatalousmaa (UAA): (1) harvaan asutulla maaseudulla, (2) ydinmaaseudulla, (3) kaupunkien läheisellä maaseudulla ja (4) Manner-Suomessa.

[Seuranta on yhteinen koko ohjelmaa koskien.]

ARVIOINTI

Luonnonhaittakorvausta koskeva tukijärjestelmä sisältyy Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan ja tämän tukijärjestelmän arviointi tehdään samassa yhteydessä kuin kyseisen kehittämisohjelman. Arvioinnin tekeminen koko Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman osalta tehdään kolmessa osassa: ennako-, väli- ja jälkiarviointina.

[Arviointi on yhteinen koko ohjelmaa koskien.]

Arviointi-indikaattorit

Arviointi-indikaattorit perustuvat osittain seuranta-indikaattoreihin, koska seurannan kautta kerätään tietoa arviointeja varten. Arvioinnissa esitettävien kysymysten vastauksia voidaan perustella mm. seuraavilla indikaattoreilla:

- korvauksen (€) osuus maataloustulosta (€)
- pysyvän luonnonhaitan aiheuttama tulonmenetys tai kustannusten lisäys (€/ha)
- tukea saavan viljelijän (mahdollinen jaottelu viljelijäryhmiin) käsitys/kokemus/näkemys pysyvän luonnonhaitan vaikutuksesta korkeampiin kustannuksiin ja/tai alhaisempaan tuottoon (€/ha) ja mihin saakka maksettu korvaus riittää kompensoimaan em. vaikutuksia (€/ha).
- pysyvän luonnonhaitan luonteen määrittely, kriteerit määrittelylle, luonnonhaitan aste (vuoristoalue-, muu LFA, erityishaitta) ja vaikutus tuotantokustannuksiin (kuvaus ja €/ha).
- perustelut korvauksen tasolle (€/ha).
- luonnonhaittakorvausta saavien tilojen alueen homogeenisyys
- mahdollinen yli- ja alikompensaation toteutuminen (€/ha).

- hyvän maatalouskäytännön määrittelyn todentaminen ja läpinäkyvyys. Sen käytettävyys ja ymmärrettävyys tuensaajien kannalta.
- valvonnan tulosten hyödynnettävyys.
- väliarvioinnin tulosten hyödyntäminen.
- tausta/perustelut uusien toimenpiteiden käyttöönotolle tai niiden poistamiselle.
- toimenpiteen taloudellinen tehokkuus (hyötysuhde).
- yhteensovittamisen toteutuminen yhteisön ja kansallisten toimenpiteiden kanssa kasvun, työllisyyden, kilpailukyvyn ja koheesion lisäämiseksi.
- täydentävien ehtojen vaikutus, onko ollut merkitystä maatalouden ympäristövaikutuksiin ja (avoimeen) viljelymaisemaan?
- arvioinnissa tukitasolaskelmien perusteena olevien tekijöiden muuttuminen.

VALVONTA JA SEURAAMUKSET

Yleistä

Luonnonhaittakorvauksen valvonnasta vastaavat alueelliset viranomaiset. Valvonta tapahtuu soveltuvin osin yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriö voi käyttää valvontatehtävissä apunaan maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskusta, kasvintuotannon tarkastuskeskusta, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitosta sekä muita maa- ja metsätalousministeriön alaisia laitoksia, alueellisia viranomaisia tai näiden valtuuttamia tarkastajia sekä paikallisia viranomaisia. Poliisin on tarvittaessa annettava virka-apua valvonnan suorittamisessa.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa ohjeet valvonnan toteuttamiseksi. Valvonnan käytännön toteuttamisen vastuu kuuluu alueellisille viranomaisille, jotka valvovat tuen myöntämisen edellytysten täyttymisen ja tuen maksun perusteiden oikeellisuuden.

Hallinnolliset ja paikan päällä tehtävät tarkastukset on tehtävä siten, että varmistetaan tukien myöntämistä koskevien edellytysten noudattaminen. Tilavalvontaan valitaan vuosittain vähintään 5 % tuensaajista. Valvottavat tilat voidaan valita seuraavin perustein:

- A. Satunnaisotanta
- B. Maa- ja metsätalousministeriön tekemä riskianalyysiin perustuva keskitetty otanta
- C. Alueellisten viranomaisten tekemä otanta

Valvonnassa tarkastetaan tukikelpoisten lohkojen pinta-alat ja kasvilajit yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Valvonnassa tarkastetaan myös luonnonhaittakorvauksen täydentävien ehtojen täyttyminen. Pinta-alat, kasvilajit ja tukiehdot valvotaan tilavalvontana. Ne tukiehdot, joita ei ajankohdasta johtuen voida valvoa kesällä tehtävän tilakäynnin yhteydessä, valvotaan erikseen kasvukauden ulkopuolella. Tämä lisävalvonta tehdään kasvukaudella tilavalvontana jo valvotuille tiloille. Näiden valvontojen lisäksi voidaan tehdä lisävalvontaa harkinnan mukaan.

Lisäksi tiloja valvotaan tietojärjestelmien keskitettyjen ristiinajojen perusteella. Yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän avulla tehtävillä ristiintarkastuksilla verrataan hakemuksella ilmoitettua pinta-alaa hallinnon hyväksymiin pinta-aloihin ja tarkastetaan, ettei viljelijä ole hakenut tukea useampia kertoja samalle tilalle tai lohkolle. Samoin tarkastetaan, ettei viljelijä ole hakenut tukea toisen viljelijän tilalle tai lohkolle.

Valvonta

Luonnonhaittakorvauksessa on velvoite noudattaa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 ja komission asetuksessa (EY) N:o 796/2004 tarkoitettuja täydentäviä ehtoja.

Täydentävät ehdot jakautuvat kahteen eri kokonaisuuteen:

- hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamiseen, ja
- lakisääteisten hoitovaatimusten noudattamiseen

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset sekä lakisääteiset hoitovaatimukset on esitetty luvussa x.

Täydentävien ehtojen valvonta toteutetaan tuensaajista vähintään yhden prosentin osalta ja se tehdään vuosittaisten pinta-alavalvontoja koskevien tilakäyntien yhteydessä siten kuin täydentävien ehtojen valvonnasta on säädetty.

Valvonnan aiheuttamat seuraamukset

Valvonnan aiheuttamat seuraamukset luonnonhaittakorvauksen osalta toteutetaan yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti silloin kun kyseessä on vuosittaisella hakulomakkeella ilmoitettuja pinta-aloja koskevat virheet.

Luonnonhaittakorvauksen vähentäminen valvonnan perusteella tehdään soveltaen komission asetuksen (ETY) N:o 796/2004 49 artiklaa siten, että Suomessa olevat luonnonhaittakorvauksen eri tukialueet käsitellään sanotussa artiklassa tarkoitettuina erikseen arvioitavina viljelyaloina.

Täydentävien ehtojen säännösten noudattamatta jättämisestä luonnonhaittakorvausta leikataan samalla prosentilla kuin EU:n maksamia suoria tulotukia. Seuraamus on pääsääntöisesti 3 %. Tapauskohtaisesti sitä voidaan laskea 1 %:iin tai korottaa 5 %:iin tai jossain erityistapauksissa olla soveltamatta lainkaan. Tahallisisissa säännösten noudattamatta jättämisissä seuraamus on 15-100 %, pääsääntöisen seuraamusprosentin ollessa 20 %. Erittäin vakavissa tahallisisissa tapauksissa tai tahallisen säännösten noudattamatta jättämisen kohdistuessa tiettyyn tukijärjestelmään viljelijä voidaan sulkea kyseisen tukijärjestelmän ulkopuolelle 1-2 vuodeksi.

Lopullinen seuraamusprosentti selviää, kun tilan kaikki täydentävien ehtojen valvonnat on saatu päätökseen. Täydentävien ehtojen valvonnat eivät estä tukien maksatusta. Mahdolliset seuraamukset voidaan tehdä takaisinperintänä.

Väärä ilmoitus, tukien myöntämisedellytysten kiertäminen ja tukihakemuksen myöhästyminen

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 72 artiklan mukaan, "Jos kysymyksessä on vakavan laiminlyönnin seurauksena tehty väärä ilmoitus, asianomainen tuensaaja suljetaan kaikkien asetuksen (EY) N:o 1257/1999 asiaa koskevassa luvussa säädettyjen maaseudun kehittämistoimenpiteiden ulkopuolelle kyseisen kalenterivuoden ajaksi. Jos kyseessä on tahallisesti tehty väärä ilmoitus, tuensaaja suljetaan niiden ulkopuolelle myös seuraavan vuoden ajaksi. Edellä 1 kohdassa säädettyjä seuraamuksia sovelletaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisella tasolla säädettyjen täydentävien seuraamusten soveltamista."

Jos viljelijän havaitaan tehneen vakavan laiminlyönnin seurauksena väärän ilmoituksen, niin toteamisvuonna luonnonhaittakorvausta ei makseta. Jos tuensaaja on väärällä ilmoituksella (sekä vakava laiminlyönti että tahallisuus) saanut tukea aiempina sitoumusvuosina, peritään nämä väärin perustein maksetut tuet tuensaajalta sen lisäksi, että tuensaaja suljetaan ao. tukijärjestelmästä säädettyksi ajaksi.

Luonnonhaittakorvausta ei saa myöntää viljelijälle, joka on ryhtynyt sellaisiin pellon hallinnan muutoksia koskeviin tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin, joiden ilmeisenä tarkoituksena on kyseisillä toimenpiteillä keinotekoisesti välttää tuen myöntämiselle säädettyjen edellytysten noudattaminen. Luonnonhaittakorvausta koskevan hakemuksen myöhästymisessä sovelletaan kaikilta osin komission asetuksen (ETY) N:o 796/2004 21 artiklaa.

Takaisinperintä

Komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 71 artiklassa viitataan komission asetuksen (ETY) N:o 2419/2001 49 artiklaan. Viljelijällä on velvollisuus palauttaa aiheettomasti maksetut määrät, joihin lisätään ko. säännösten mukaisesti lasketut korot. Viljelijältä takaisinperittävä määrä voidaan palautuksen sijasta vähentää kyseisen viljelijän ensimmäisestä takaisinperintäpäätöstä seuraavasta suorituksesta. Takaisinperintäpäätöksen tekee se viranomainen, joka on tuen myöntänyt eli luonnonhaittakorvauksen osalta paikallinen viranomainen. Hänellä on mahdollisuus käyttää erikoislainsäädäntöön perustuvaa nopeutettua takaisinperintämenettelyä (Laki maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä 1336/92).

JULKISTAMISTOIMET

KUULEMISTULOKSET

Luonnonhaittakorvausjärjestelmä valmisteltiin maa- ja metsätalousministeriön työryhmässä, johon kuuluivat edustajat maa- ja metsätalousministeriöstä ja ympäristöministeriöstä, tuottajajärjestöistä ja tutkimuslaitoksista. Luonnos lähetettiin tammikuussa 2005 laajalle lausuntokierrokselle mm. sisäasiainministeriölle ja maakuntien liitoille, maa- ja metsätalousministeriön alaiselle hallinnolle, maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, tuottajajärjestöille, maatalouden ja maaseudun neuvontajärjestöille sekä valtiontalouden tarkastusvirastolle.

[lausunnoista yhteenveto]

TUKITOIMENPITEIDEN VÄLINEN TASAPAINO

Yhteisön kokonaan ja osittain rahoittamista tukimuodoista sekä käytettävissä olevista kansallisista toimenpiteistä pyritään luomaan toimiva kokonaisuus, joka turvaa maatalouden toimintaedellytykset ja tuotannon jatkumisen koko maassa, ja jossa myös alueelliset painotukset tulevat otetuksi riittävästi huomioon.

YHTEENSOPIVUUS JA JOHDONMUKAISUUS

Esitettävät toimenpiteet ovat yhteensopivia ja johdonmukaisia yhteisön muihin politiikkoihin nähden, mukaan lukien yhteisön kilpailupolitiikka. Esitettävät toimenpiteet ja yleiset tukikelpoisuusperusteet ovat myös yhteensopivia ja johdonmukaisia muiden toimenpiteiden ja tukikelpoisuusperusteiden kanssa.

Kansalliseen toimeenpanoon liittyvä ohjeistus laaditaan yhteistyössä CAP-tuista, puutarhatalouden tuista ja kansallisista tuista vastaavien asiantuntijoiden kanssa.

TÄYDENTÄVÄT VALTIONTUET

Luonnonhaittakorvauksen kansallinen lisäosa jatkuu komission 16.3.2005 tekemän päätöksen C(2005)593 mukaisena. Sitä ei ole sisällytetty tähän ohjelmaan.

LIITTEET

- Liite 1. Kuntaluettelot

LIITE 1

Luonnonhaittakorvausjärjestelmän kuntaluettelot

Keltaisella merkitty kunnat, joita ehdotetaan siirrettäväksi yhteen LFA alueeseen.

Vuoristoalue

kunnat ja käytössä oleva maatalousmaa v. 2005 (Maatilarekisteri 2005) sekä tukijärjestelmän valmisteluvaiheessa vertailun vuoksi myös v. 1998 (IACS 1998).

Kunta	käytössä oleva maatalousmaa, ha	
	2005	1998
Alahärmä	10786	10 681
Alajärvi	9653	8 839
Alavieska	5398	5 393
Alavus	11007	10 769
Eno	1597	1 679
Enonkoski	1419	1 362
Enontekiö	186	175
Evijärvi	4744	4 380
Haapajärvi	8326	7 782
Haapavesi	10268	9 006
Hailuoto	1792	1 579
Halsua	3094	3 059
Hankasalmi	6492	6 120
Haukipudas	1082	1 115
Haukivuori	2535	2 738
Heinävesi	1494	1 682
Himanka	3017	2 805
Hirvensalmi	2136	2 205
Honkajoki	6238	5 450
Hyrnsalmi	1242	1 456
Ii	986	1 062
Iisalmi	12020	11 602
Ikaalinen	9276	8 790
Ilmajoki	18345	18 492
Ilomantsi	2303	2 412
Inari	509	450
Isojoki	5690	5 299
Isokyrö	12613	11 863
Jalasjärvi	18186	17 309
Joensuu	3086	
Joensuu (vanha)		722
Tuupovaara		1177
Kiihtelysvaara		1593
Joroinen	6770	6 600
Juankoski	6703	6 210
Jurva	6408	6 413
Juuka	4789	4 775

Juupajoki	2862	2 649
Juva	8212	8 149
Jyväskylä	62	83
Jyväskylän mlk	3027	2 625
Jämijärvi	5533	5 152
Jämsä	7391	
Jämsä (vanha)		5 781
Kuorevesi		1419
Jämsänkoski	1385	1 506
Kaavi	1972	1 994
Kajaani	1982	1 889
Kalajoki	11555	10 005
Kangasniemi	4101	4 381
Kankaanpää	9155	8 646
Kannonkoski	2032	1 780
Kannus	5971	5 787
Karjoki	4156	3 963
Karstula	5492	5 266
Karttula	1583	1 682
Karvia	7518	7 098
Kaskinen	1	5
Kauhajoki	21097	20 252
Kauhava	12869	13 058
Kaustinen	5447	4 674
Keitele	2720	2 711
Kemi	30	32
Kemijärvi	1454	1 382
Keminmaa	1415	1 469
Kempele	2148	2 217
Kerimäki	3411	3 590
Kestilä	4419	3 931
Kesälahti	2378	2 417
Keuruu	4691	4 409
Kihniö	2487	2 376
Kiiminki	829	777
Kinnula	2593	2 419
Kitee	7995	8 007
Kittilä	1575	1 718
Kiuruvesi	19185	16 785
Kivijärvi	1145	1 107
Kokkola	4183	4 167
Kolari	1102	1 015
Konnevesi	2823	2 953
Kontiolahti	2944	2 993
Korpilahti	3948	3 846
Korsnäs	1701	1 761
Kortesjärvi	6633	5 831

Kristiinankaupunki	8941	9 195
Kruunupyy	10323	10 232
Kuhmo	3895	4 116
Kuhmoinen	1899	1 882
Kuivaniemi	1445	1 474
Kuopio	8550	
Kuopio (vanha)		5 917
Vehmersalmi		2801
Kuortane	7518	6 934
Kurikka	11963	11 707
Kuru	2002	2 022
Kuusamo	5323	5 227
Kyyjärvi	2549	2 617
Kälviä	4572	4 358
Kärsämäki	6115	5 988
Laihia	10265	10 364
Lapinlahti	8953	8 958
Lappajärvi	5591	5 748
Lapua	20580	19 899
Laukaa	7820	7 806
Lehtimäki	3066	3 030
Leivonmäki	745	797
Leppävirta	5512	5 702
Lestijärvi	1772	1 685
Lieksa	7195	6 929
Liminka	8456	8 103
Liperi	11964	12 030
Lohtaja	5944	5 563
Lumijoki	5013	5 101
Luoto	941	795
Maalahti	7653	7 419
Maaninka	8018	7 967
Maksamaa	528	683
Merijärvi	2735	2 655
Merikarvia	3329	3 019
Mikkeli *	6608	
Mikkeli (kaupunki)		401
Mikkelin mlk		6429
Muhos	7361	6 745
Multia	1595	1 615
Muonio	353	387
Mustasaari	14959	13 874
Muurame	917	1 016
Mänttä	55	243
Nilsia	8562	8 299
Nivala	17489	16 314
Nurmes	5935	6 068

Nurmo	5598	4 910
Närpiö	19649	19 232
Oravainen	4756	4 058
Oulainen	6343	5 770
Oulu	1942	2 028
Oulunsalo	1212	1 210
Outokumpu	3727	3 676
Padasjoki	2815	2 542
Paltamo	1925	1 946
Parkano	4924	4 466
Pedersöre	13845	12 817
Pelkosenniemi	375	331
Pello	1238	1 163
Perho	5053	4 292
Petäjävesi	2452	2 422
Pieksämäki	33	91
Pieksänmaa	7320	
Jäppilä		1838
Pieksämäen mlk		3899
Virtasalmi		1555
Pielavesi	7695	7 421
Pietarsaari	536	568
Pihtipudas	6959	6 661
Piippola	1969	1 815
Polvijärvi	8398	8 081
Pomarkku	2362	2 356
Posio	3460	3 298
Pudasjärvi	3556	3 417
Pulkkila	3140	2 971
Puolanka	1690	1 550
Pyhäjoki	4454	4 114
Pyhäjärvi	6332	5 651
Pyhäntä	1585	1 659
Pyhäselkä	6184	3 663
Pylkönmäki	1176	1 207
Raahe	3820	
Raahe		1 437
Pattijoki		2291
Rantasalmi	6629	6 160
Rantsila	6166	5 500
Ranua	4022	3 886
Rautalampi	4212	4 079
Rautavaara	1648	1 708
Reisjärvi	7024	6 413
Ristijärvi	1580	1 450
Rovaniemen mlk	4717	4 368
Rovaniemi	0	0

Ruovesi	5696	5 460
Ruukki	12150	10 759
Rääkkylä	4599	4 294
Saarijärvi	7229	7 249
Salla	1695	1 575
Savonlinna	3835	4 015
Savonranta	535	691
Savukoski	736	660
Seinäjoki	10557	
Seinäjoki (vanha)		2 476
Peräseinäjoki		7512
Sievi	9338	8 525
Siikainen	3443	3 438
Siikajoki	4244	3 248
Siilinjärvi	7512	6 900
Simo	2303	1 806
Sodankylä	2801	2 338
Soini	2953	2 902
Sonkajärvi	7929	7 778
Sotkamo	7208	6 638
Sumiainen	1113	1 125
Suolahti	279	200
Suomussalmi	2840	2 912
Suonenjoki	3850	3 918
Taivalkoski	1489	1 466
Tervo	1834	2 112
Tervola	4385	3 947
Teuva	10141	9 591
Tohmajärvi	8244	
Tohmajärvi (vanha)		6 852
Värtsilä		1112
Toholampi	7986	7 969
Toivakka	1628	1 735
Tornio	6854	6 202
Tuusniemi	3071	3 176
Tyrnävä	11793	
Tyrnävä (vanha)		9 919
Temmes		1386
Töysä	4339	4 162
Ullava	2810	2 424
Utajärvi	4172	3 733
Utsjoki	325	301
Uurainen	2282	2 205
Uusikaarlepyy	12270	12 302
Vaala	5606	5 386
Vaasa	1373	2 266
Valtimo	5105	4 916

Varkaus	1270	
Varkaus (vanha)		130
Kangaslampi		1176
Varpaisjärvi	5366	5 124
Vesanto	3674	3 704
Veteli	5987	5 385
Vieremä	10749	9 706
Vihanti	4558	4 147
Viitasaari	5479	5 725
Viljakkala	2267	2 410
Vilppula	3597	3 241
Vimpeli	3771	3 779
Virrat	7664	7 000
Vuolijoki	2038	1 854
Vähäkyrö	7233	7 067
Vöyri/Vörå	9542	9 857
Ylihärmä	5880	5 682
Yli-Ii	2355	2 267
Ylikiminki	2204	2 103
Ylistaro	14425	14 590
Ylitornio	3563	3 340
Ylivieska	7502	7 216
Ähtäri	4251	4 099
Äänekoski	3667	3 475
Yhteensä (ha)	1 168 526	1 121 543

Muut epäsuotuisat alueet

kunnat ja käytössä oleva maatalousmaa v. 2005 (Maatilarekisteri 2005) sekä tukijärjestelmän valmisteluvaiheessa vertailun vuoksi myös v. 1998 (IACS 1998).

Kunta	käytössä oleva maatalousmaa, ha	
	2005	1998
Asikkala	7762	8 110
Eura	7356	7 755
Eurajoki	6556	6 689
Forssa	6827	6 994
Hanko	173	188
Hartola	4080	3 992
Hattula	6441	6 464
Hauho	6660	6 727
Hausjärvi	12263	11 618
Heinola	2296	2 281
Hollola	11163	11 010
Huittinen	12995	13 073
Humppila	6103	5 755
Hämeenkoski	5169	5 014
Hämeenkoski	5169	5 014
Hämeenkyrö	9613	9 435
Hämeenlinna	1825	1 950
Iitti	13248	12 963
Jaala	2852	2 837
Janakkala	13233	13 360
Jokionen	7999	7 574
Joutsa	3296	3 339
Kalvola	3016	3 013
Kangasala	7421	
Kangasala (vanha)		5 197
Sahalahti		2 291
Karjalohja	2178	2 325
Karkkila	3235	3 484
Kiikoinen	2896	2 711
Kodisjoki	889	910
Kokemäki	11134	11 314
Kuhmalahti	1654	1 789
Kuusankoski	1762	1 967
Kärkölä	8721	8 648
Laitila	11570	11 472
Lammi	8375	8 316
Lappi	4311	4 034
Lavia	3990	4 213
Lemi	3023	2 958
Lempäälä	4419	4 432

Loppi	7179	7 619
Luhanka	1069	1 084
Luopioinen	2701	2 874
Luumäki	6176	6 162
Luvia	2405	2 385
Längelmäki	2997	2 949
Merimasku	1128	936
Mikkeli *	813	
Anttola		945
Mouhijärvi	5053	4 953
Mynämäki	8377	8 536
Mäntyharju	3802	3 975
Nastola	5491	5 813
Noormarkku	2075	2 294
Nousiainen	6253	5 992
Nummi-Pusula	9917	9 760
Oripää – jaettu alue	366	327
Orivesi	6826	6 785
Parikkala	10532	
Parikkala (vanha)		5 524
Saari		4124
Uukuniemi		863
Pertunmaa	2329	2 342
Punkaharju	2760	2 569
Punkalaidun	12578	12 343
Puumala	2125	2 264
Pyhäranta	1871	1 907
Pälkane	4677	4 476
Rauma	2528	2 629
Rautjärvi	2142	2 303
Renko	4410	4 337
Ristiina	3210	3 209
Ruokolahti	2965	2 880
Sammatti	1145	1 265
Savitaipale	4389	4 421
Sulkava	3254	3 260
Suodenniemi	3602	3 324
Suomenniemi	733	778
Suomusjärvi	2367	2 439
Sysmä	7817	7 584
Säkylä	3336	3 429
Taipalsaari	2308	2 309
Taivassalo	3185	3 404
Tammela	8397	8 110
Tammisaari	9248	8 896
Tuulos	1934	1 818
Ulvila	2069	

Kullaa		<i>1 994</i>
Urjala	10462	11 149
Uusikaupunki	8194	8 426
Vahto	2146	2 310
Valkeala	10812	10 370
Vammala	11925	11 919
Vampula	6384	6 196
Vehmaa	6041	5 657
Vesilahti	5697	5 558
Yläne	5079	4 959
Ypäjä	8371	8 474
Äetsä	5385	4 596
Yhteensä (ha)	490 708	489 020

Erityisistä haitoista kärsivät alueet

kunnat ja käytössä oleva maatalousmaa v. 2005 (Maatilarekisteri 2005) sekä tukijärjestelmän valmisteluvaiheessa vertailun vuoksi myös v. 1998 (IACS 1998)

Kunta	käytössä oleva maatalousmaa, ha	
	2005	1998
Alastaro	10265	10 904
Anjalankoski	14839	14 019
Artjärvi	6417	6 434
Askainen	1639	1 780
Askola	7421	7 170
Aura	4447	4 390
Dragsfjärd	1534	1 544
Elimäki	15736	15 721
Espoo	2031	2 388
Halikko	11330	11 696
Hamina	7285	
Hamina (vanha)		5
Vehkalahti		7 257
Harjavalta	2825	2 574
Helsinki	787	677
Houtskari	794	702
Hyvinkää	5955	6 174
Imatra	2196	2 006
Iniö	173	241
Inkoo	7480	7 464
Joutseno	6162	6 354
Järvenpää	272	566
Kaarina	1194	1 406
Karjaa	4781	4 930
Kauniainen	0	0
Kemiö	7365	7 496
Kerava	271	382
Kiikala	6486	6 568
Kirkkonummi	5047	5 162
Kisko	4614	4 485
Kiukainen	6500	6 665
Korppoo	1006	969
Koski Tl	9627	9 114
Kotka	2675	2 585
Kouvola	626	547
Kustavi	1470	1 434
Kuusjoki	6694	6 455
Kylmäkoski	6211	5 837
Köyliö	5921	5 794
Lahti	1710	1 682
Lapinjärvi	10266	10 422

Lappeenranta	12379	11 695
Lemu	2014	1 868
Lieto	8245	7 790
Liljendal	3922	3 747
Lohja	5243	5312
Loimaa (kuntaliitos)	25357	25 357
Loviisa	146	307
Marttila	7914	7 859
Masku	2622	2 879
Mellilä	5861	5 906
Merimasku, saar.		12
Miehikkälä	5232	5 131
Mietoinen	3924	3 453
Muurla	2393	2 589
Myrskylä	5977	5 628
Mäntsälä	15609	15 299
Naantali	610	801
Nakkila	6163	6 193
Nauvo	2455	2 261
Nokia	4182	4 229
Nurmijärvi	11719	11 659
Orimattila	19592	19 205
Oripää	4262	4 318
Paimio	8259	8 211
Parainen	4929	5 034
Pernaja	7418	7 430
Perniö	10739	10 404
Pertteli	6887	6 809
Piikkiö	2634	2 807
Pirkkala	856	1 059
Pohja	2627	2 744
Pori	10492	10 397
Pornainen	4267	4 430
Porvoo	13553	13 462
Pukkila	5901	5 886
Pyhtää	3655	3 699
Pöytyä	15099	
Pöytyä (vanha)		10 950
Karinainen		3 985
Raisio	629	825
Riihimäki	2541	2 377
Ruotsinpyhtää	4689	4 613
Rusko	2209	1 843
Rymättylä	2450	2 573
Salo	3250	3 639
Sauvo	8696	8 407

Sipoo	7668	7 495
Siuntio	6632	6 479
Somero	25854	25 725
Särkisalo	1136	1 154
Taipalsaari	38	71
Taivassalo, saar.	106	103
Tampere	3991	4 104
Tarvasjoki	4335	4 769
Toijala	1399	1 429
Turku	4802	5 263
Tuusula	6609	6 453
Ulvila	4665	4 401
Uusikaupunki, saar.		9
Valkeakoski	5848	5 952
Vantaa	3626	3 787
Velkua	260	269
Vihti	11267	11 225
Viiala	1303	1 204
Virolahti	6023	5 932
Västernfjärd	1209	1 193
Ylämaa	2706	2 697
Ylöjärvi	2425	2 306
Yhteensä (ha)	571 555	569 101

Kunnat, jotka kuuluvat kahdelle eri LFA -alueelle

Käytössä oleva maatalousmaa vuonna 2005 (Maatilarekisteri 2005)

	Vuoristoalue	Muu epäsuotuisa alue	Erityinen luonnonhaitta
Mikkeli *	6 608	813	0
Taipalsaari	0	2 308	38
Taivassalo	0	3 185	106
Oripää	0	366	4 262
Ulvila	0	2 069	4 665

Uudella ohjelmakaudella näiden kuntien LFA -status ehdotetaan koko kunnan alueella samaksi (pinta-alat muutettava edellä oleviin luetteloihin):

Mikkeli *	vuoristoalue
Taipalsaari	muu epäsuotuisa alue
Taivassalo	muu epäsuotuisa alue
Oripää	erityinen luonnonhaitta
Ulvila	erityinen luonnonhaitta